

# KRIZOVÁ INTERVENCE V PROSTŘEDÍ BEZPEČNOSTNÍHO SBORU POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Tomáš Nedorostek

---

Bakalářská práce  
2019



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta logistiky a krizového řízení

---

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

akademický rok: 2018/2019

## ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš Nedorostek**

Osobní číslo: **L16097**

Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**

Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**

Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Krizová intervence v prostředí bezpečnostního sboru Policie České republiky**

Zásady pro vypracování:

1. Popište vznik, vývoj a aplikaci systému krizové intervence pro oběti trestných činů a mimořádných událostí v prostředí bezpečnostního sboru Policie ČR.
2. Specifikujte systém krizové intervence ve viktimologickém kontextu.
3. Zpracujte kazuistiku v systému krizové intervence.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] **VELIKOVSKÁ, Martina. Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe. Praha: Grada, 2016. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4849-8.**

[2] **VODÁČKOVÁ, Daniela. Krizová intervence. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0212-7.**

[3] **ŠPATENKOVÁ, Naděžda. Krizová intervence pro praxi. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2624-3.**

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jan Kyselák, Ph.D.**  
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **30. listopadu 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2019**

V Uherském Hradišti dne 30. listopadu 2018

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.  
*děkanka*



prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.  
*ředitel ústavu*

## PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

### Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 15. 5. 2019

Jméno a příjmení studenta: Tomáš Nedorostek

.....  
podpis studenta

## **ABSTRAKT**

Bakalářská práce řeší problematiku systému krizové intervence poskytované Policií České republiky. Jejím cílem je přiblížit činnost krizového intervenanta ve veřejnosti málo dostupném prostředí bezpečnostního sboru Policie České republiky.

První část práce je zaměřena především na vysvětlení základních pojmů souvisejících s náročnými životními situacemi, strukturou Policie České republiky a krizovou intervencí.

Druhá část práce se zabývá statistikou poskytnutých krizových intervencí v rámci Policie České republiky od doby vzniku týmů krizové intervence v roce 2011 do roku 2018. Případové studie, které vychází z reálných policejních případů, přibližují práci a možné formy pomoci krizového intervenanta Policie České republiky klientům, kterým je tato služba poskytována.

**Klíčová slova:** Krize, krizová intervence, krizový intervenant, Policie České republiky, oběť, psychologická podpora.

## **ABSTRACT**

This thesis deals with the issues of crisis intervention system provided by the Police of the Czech Republic. Its objective is to give insight into the activity of a crisis interventionist in the Police of the Czech Republic which is not always a well-known environment to the general public.

The first part of the thesis is focused mainly on the explanation of basic concepts related to demanding life situations, the structure of the Police of the Czech Republic and crisis intervention.

The second part of the thesis deals with statistics of crisis intervention provided by the Police of the Czech Republic from the start of the crisis intervention teams in 2011 to 2018. The case studies based on real-life police cases show the work and possible forms of help of the crisis interventionist of the Police of the Czech Republic aimed at the clients of this service.

**Key words:** Crisis, crisis intervention, crisis interventionist, the Police of the Czech Republic, victim, psychological support.

**Poděkování:**

Rád bych tímto poděkoval panu Ing. Janu Kyselákovi, Ph. D. za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi během zpracování bakalářské práce věnoval.

Dále bych rád poděkoval kpt. PhDr. et Mgr. Martině Velikové, koordinátorce týmu krizové intervence Krajského ředitelství Policie České republiky Olomouckého kraje za cenné rady a konzultace.

# OBSAH

<b>ÚVOD.....</b>	<b>9</b>
<b>I. TEORETICKÁ ČÁST .....</b>	<b>11</b>
1 NÁROČNÉ ŽIVOTNÍ SITUACE.....	12
1.1 Krize.....	12
1.1.1 Příčiny krize.....	13
1.1.2 Fáze krize.....	13
1.1.3 Typologie krize.....	14
1.2 Stres.....	16
1.2.1 Druhy stresu.....	16
1.2.2 Fáze reakce na stres.....	17
1.2.3 Psychické reakce na stres.....	17
1.2.4 Stresové situace.....	18
1.3 Trauma.....	18
1.3.1 Druhy traumat.....	19
1.3.2 Posttraumatické poruchy.....	19
1.4 Frustrace.....	20
1.5 Deprivace.....	20
1.6 Konflikt.....	21
2 KRIZOVÁ INTERVENCE.....	22
2.1 Typické znaky a principy krizové intervence.....	22
2.2 Formy krizové intervence.....	22
2.3 Etapy krizové intervence.....	23
2.3.1 Zahájení krizové intervence.....	23
2.3.2 Realizace krizové intervence.....	24
2.3.3 Ukončení krizové intervence.....	24
2.4 Pracovník krizové intervence.....	24
3 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY A PSYCHOLOGICKÁ PODPORA.....	26
3.1 Policie České republiky její vznik a vývoj.....	26
3.2 Struktura Policie České republiky.....	27
3.3 Systém psychologické pomoci poskytované Policií České republiky.....	27
3.3.1 Možnosti psychologické podpory.....	28
3.3.2 Krizový intervent.....	31
3.3.3 Formy pomoci.....	31
3.3.4 Příjemci pomoci.....	32
3.3.5 Spolupráce s dalšími organizacemi.....	32
4 DÍLČÍ ZÁVĚR.....	33
5 CÍLE PRÁCE A OMEZENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	35
5.1 Cíl práce.....	35
5.2 Omezení práce.....	35
6 METODY POUŽITÉ PŘI ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	36
<b>II. PRAKTICKÁ ČÁST.....</b>	<b>37</b>
7 STATISTIKA POSKYTNUTÝCH KRIZOVÝCH INTERVENCÍ.....	38
7.1 Statistika poskytnutých krizových intervencí v České republice.....	38
7.1.1 Události.....	38
7.1.2 Počet kontaktů s klienty.....	39

7.1.3	Intervenované osoby .....	40
7.1.4	Souhlas s poskytnutím údajů Bílému kruhu bezpečí o. s. ....	40
7.2	Statistika poskytnutých krizových intervencí v Olomouckém kraji .....	41
7.2.1	Události .....	41
7.2.2	Počet intervenovaných osob dle typu události.....	42
8	<b>PŘÍPADOVÉ STUDIE</b> .....	<b>44</b>
8.1	Případ č. 1.....	44
8.2	Případ č. 2.....	50
8.3	Případ č. 3.....	54
8.4	Případ č. 4.....	58
	<b>ZÁVĚR</b> .....	<b>61</b>
	<b>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY</b> .....	<b>63</b>
	<b>SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK</b> .....	<b>64</b>
	<b>SEZNAM TABULEK</b> .....	<b>65</b>
	<b>SEZNAM PŘÍLOH</b> .....	<b>66</b>



## ÚVOD

Tato bakalářská práce se věnuje problematice poskytování akutní krizové intervence pro oběti trestných činů a mimořádných událostí ve veřejnosti málo dostupném prostředí bezpečnostního sboru Policie České republiky.

Své téma si autor zvolil proto, jelikož u Policie České republiky pracuje již devatenáct let a současně je od doby vzniku týmu krizové intervence v rámci Krajského ředitelství Policie České republiky Olomouckého kraje v roce 2011 jeho aktivním členem.

Často je v kontaktu s lidmi, kteří jsou sami oběťmi trestné činnosti, nebo jsou pozůstalými po obětech trestných činů a dalšími, kteří potřebují pomoc. Setkání jsou bolestná, jelikož ve většině případů se jedná o situace, kdy je třeba lidem sdělit nepříjemnou zprávu o úmrtí jejich blízkých, případně se jedná o oběti znásilnění nebo pohlavního zneužití, oběti mimořádných událostí, mezi které patří například povodně, požáry či hromadná neštěstí. Tato práce s klientem, který tyto události vnímá jako zátěžové nebo ohrožující, se nazývá krizová intervence.

Účelem akutní krizové intervence je poskytnout první psychickou (psychologickou) pomoc bezprostředně po činu. Tuto pomoc zvládne po základním proškolení s trochou vůle a dostatkem empatie téměř každý, jde o dosažení psychické stabilizace oběti, zmírnění stresových stavů, ukončení či odvracení pocitu bezmoci a navrácení pocitu bezpečí. Po překonání tohoto prvotního nárazu pak může být psychologie nebo psychiatrie zahájena specializovaná péče o oběť, která má psychoterapeutický základ.

V minulosti byl pro policii prioritní pachatel trestné činnosti, který byl předmětem hlavního zájmu vyšetřujících policistů, oběť pak byla brána pouze jako zdroj informací, který přispěje k objasnění trestného činu. Pomoc této oběti ze strany Policie České republiky závisela na empatii, zkušenostech a schopnostech konkrétního policisty, zda byl schopen nebo ochoten oběti poskytnout alespoň nějakou péči. Policista na místě činu nemá ve většině případů prostor k tomu, aby se věnoval oběti trestného činu a poskytoval psychologickou pomoc, jelikož se musí věnovat výkonu své práce, v opačném případě by mohlo dojít k ohrožení života nebo zdraví osob, nebo k poškození majetku.

V posledních letech byly oběti trestných činů a mimořádných událostí stále více diskutovaným tématem a v roce 2013 byla práva obětí posílena zákonem o obětech trestných činů. Před tímto datem zareagovala Policie České republiky vytvořením týmů krizových interventů, kteří měli poskytnout cílenou, snadno dostupnou pomoc, která měla eliminovat nežádoucí ohrožující faktory, kterým je oběť při krizové životní situaci vystavena.

Myšlenka na vznik týmu krizové intervence vznikla ale již v roce 2008, kdy byla oslovena nestátní nezisková organizace Bílý kruh bezpečí o. s., s cílem zajištění proškolení policistů v oblasti obětí trestných činů a mimořádných událostí. V roce 2010 pak byl vydán závazný pokyn policejního prezidenta o systému psychologické pomoci obětem trestné činnosti a obětem mimořádných událostí, který upravuje systém pomoci obětem trestných činů a práci krizových interventů v rámci jednotlivých krajských ředitelství Policie České republiky. Ve smyslu tohoto závazného pokynu představují cílovou skupinu psychologické pomoci především pozůstalí po obětech trestných činů, oběti násilných trestných činů s následkem těžké újmy na zdraví a oběti znásilnění. Na základě tohoto závazného pokynu byly v rámci jednotlivých krajských ředitelství Policie České republiky postupně zřízeny týmy vyškolených krizových interventů, kteří zajišťují nepřetržitě případnou pomoc, která je poskytována jednak formou přímé krizové intervence, tak i formou telefonické komunikace. Součástí psychologické podpory je předání kontaktů na organizace, které mohou poskytnout následnou psychologickou, sociální či právní pomoc.

## I. TEORETICKÁ ČÁST

## 1 NÁROČNÉ ŽIVOTNÍ SITUACE

V literatuře jsou náročné životní situace nazývány různými synonymy, např. svízelné, krizové, traumatizující a podobně. Jedná se o situace, se kterými se člověk musí vyrovnávat a které mohou mít různý dopad na jeho zdraví, tvoří však přirozenou součást života a jsou nezbytnou součástí pro normální utváření osobnosti. Nebezpečím je jejich neúměrná intenzita nebo kumulace v omezeném časovém úseku. V průběhu života si osvojujeme různé strategie, jak tuto zátěž řešit a zvládat. [1]

Náročné situace lze podle jejich vzniku a možným následkům rozdělit na [2]:

- krizi;
- stres;
- trauma;
- frustraci;
- konflikt;
- deprivaci.

Všechny tyto pojmy spolu úzce souvisí, jeden doplňuje druhý.

### 1.1 Krize

Slovo krize pochází z latinského „crisis“, což znamená například rozdělení, svár, rozhodování, rozsudek, označuje rovněž nejvyšší bod nebo vrchol, ale také bod obratu nebo zvrat v dění. [3]

Krizovou situací lze označit stav, při kterém se něco dramaticky mění, přičemž je tato změna doprovázena negativními emocemi a přesahuje aktuální možnosti jedince ji zvládnout. Současně se jedná o situaci, která je subjektivně prožívaná jako negativní, tedy ohrožující kvalitu života, nebo život samotný a člověk dočasně nenachází možnost řešení. Krize je zároveň situací, která nutí člověka hledat možná řešení. V době trvání krizové situace je člověk motivován tento problém řešit a je nakloněný i nestandardním a tvořivým možnostem a učením. Krize na jedné straně člověka ohrožuje, na druhé straně má formativní a růstový potenciál. Krizová situace má subjektivní aspekty, které jsou definovány jedincem, i aspekty všelidské, které obsahují jisté podobnosti v prožívání. [4]

### 1.1.1 Příčiny krize

K tomu, aby mohla vzniknout určitá reakce organismu, musí dojít k propojení vyladěnosti organismu s vnějším spouštěčem.

Nejčastější vnější urychlovače (precipitory) krize [2]:

- ztrátu objektu – nejedná se pouze o ztrátu jako takovou, např. smrt, ale ztráta v podstatě čehokoliv, jako je rozchod (ztráta partnera), přerušeni vazby na dřívější zdroj pomoci, zklamání, zradu, stud, zranění – např. ztrátu hybnosti, rozplynutí očekávaného – nedostaví se očekávané povýšení, nezdaří se zkouška, nastane potrat, narodí se defektní dítě;
- změnu – může se jednat o neplánované, náhodné změny, jako např. změna zdravotního stavu, rodinného, pracovního, atmosférické změny, nebo očekávané změny, např. změna letního a zimního času, apod.;
- volbu – mezi dvěma stejnými kvalitami, v případě, že se jedná o volbu mezi dvěma negativními možnostmi, je pro člověka tato situace velmi zatěžující.

Vnitřní precipitory krizí [2]:

- Nutnost adaptace subjektu na svůj vlastní vývoj a změny z toho pramenící, to znamená, že spouštěčem může být právě neschopnost vyhovět požadavkům vývoje, nárokům, zodpovědnosti.
- Jev, který je nazýván pojmem náhradní opatření, tedy tzv. dočasné řešení. K tomu, aby mohlo v našem životě dojít k plynulému vývoji za nepříznivých podmínek, je někdy třeba přijmout náhradní opatření. Je to něco podobného, jako zalepit duši kola provizorním materiálem, například žvýkačkou nebo pryskyřicí ze stromu. Na takovém kole nelze jezdit pořád, zanedlouho vzduch začne ucházet znovu. Funkčnost tohoto opatření může skončit náhle, nebo postupně.

### 1.1.2 Fáze krize

Životní událost, kterou člověk prožívá, u něj vyvolává psychické změny, tyto však nejsou závislé pouze na spouštěcích krize, ale zejména na individuálních vlastnostech jedince. Významnou roli sehrává psychická odolnost jedince, životní zkušenosti, vědomosti a schopnosti řešit náročné životní situace. Vnímání jedné události dvěma různými jedinci může být odlišné – co jeden člověk může vnímat jako příležitost k osobnímu či profesnímu

růstu, může druhý považovat za ohrožení. Průběh krize je dále dán okolnostmi, za kterých probíhá, závisí na aktuálním stavu, ve kterém se jedinec nachází, např. na jeho zdravotním stavu, únavě a především na sociálním kontextu události, tedy jakou měrou je jedinec podporován svým okolím. Z tohoto je zřejmé, že prožívání krize je značně individuální. Dále však existují společné faktory, ovlivňující reakce jedince na krizi, jako je věk, pohlaví, životní situace, zdravotní stav, osobnostní faktory, schopnost zvládat náročné životní situace, dřívější nevyřešené krize, náboženské přesvědčení, naděje, spolupůsobící krize, sociální opora. [3]

Průběh krizového stavu lze rozdělit do několika fází, která někdy trvají několik hodin, jindy až několik dní [4]:

- první fáze – jedinec vnímá ohrožení, dochází u něj ke zvýšení napětí a neklidu, v důsledku čehož se snaží aktivizovat mechanismy a osvědčené zdroje pomoci. Tato fáze trvá po krátkou dobu;
- druhá fáze – jedinec se domnívá, že není schopen daný problém vyřešit, ztrácí kontrolu nad vzniklou situací, cítí neúspěch, přichází pocit vlastní zranitelnosti, což má negativní dopad na jeho sebevědomí. Situaci se snaží řešit nepromyšlenými, náhodnými postupy. Tato fáze trvá několik hodin až dní;
- třetí fáze – jedinec hledá všemi dostupnými způsoby nové řešení svého problému. V této fázi dochází k tomu, že jedinec si uvědomuje neschopnost řešení situace a je nejvíce přístupný pomoci zvenčí. Následně dochází buď k překonání krize, nebo k odmítnutí existujících problémů, což může mít za následek, že krize přejde do chronického stavu;
- čtvrtá fáze – v této fázi se napětí stává nesnesitelným. U jedince může docházet ke zkreslenému vnímání situace a k následnému stažení ze sociálních kontaktů. Normální fungování jedince je zcela narušeno. V této fázi může dojít k vážnějším kognitivním, emocionálním i psychickým změnám a mohou se projevit různé formy chování, např. předrážděnost, sebevražedné tendence, sklony k nadměrnému užívání alkoholu nebo drog apod. V této fázi je nejproduktivnějším zásahem odborná krizová intervence.

### 1.1.3 Typologie krize

Krize lze rozdělit podle mnoha aspektů, zejména podle způsobu manifestace, průběhu krize a její závažnosti.

Podle způsobu manifestace [3]:

- zjevné;
- latentní.

Podle průběhu krize [3]:

- akutní;
- chronické.

Dělení krizí dle jejich závažnosti [3]:

- situační krize – událost spuštěná nepředvídatelným stresem. Bývá označována jako traumatická, jestliže je vyvolaná silnými, intenzivními stresory. Důležité je, zda jedinec událost vnímá jako negativní. V této krizi převládají vnější spouštěče, jako je ztráta či hrozba ztráty a volba (partnera, zdraví, práce apod.);
- tranzitorní krize – jedná se o krizi z očekávaných životních změn. Jedinec se musí utkat s běžnými životními změnami, spojenými s vývojovými nároky (puberta, ukončení školy, nástup do zaměstnání, odchod do důchodu apod.). Tyto události jsou předvídatelné a můžeme je považovat za příjemné a pozitivní, přesto přináší určitou změnu a přijetí nových rolí a úkolů;
- krize pramenící z náhlého traumatizujícího stresu – události, nad kterými nemá člověk téměř žádnou kontrolu a které neočekává, cítí se zrcen a ochromen. Tyto události jsou spuštěny mocnými vnějšími stresory (náhlé úmrtí blízké osoby, znásilnění apod.);
- krize zrání – souvisí s tzv. náhradním opatřením, týkají se pocitu bezpečí, jistoty, moci nebo bezmoci, intimity, partnerství, zralosti nebo nezralosti, závislosti, sexuality. Jejich zdrojem jsou předchozí nedořešené mezilidské situace;
- krize pramenící z psychopatologie – souvisí s nedořešenými nebo provizorně řešenými vývojovými úkoly. Jako spouštěč jsou uváděna témata v krizi zrání a jsou dána velkou zranitelností jedince. Obecně zranitelnější jsou lidé s predispozicí k duševnímu onemocnění;
- neodkladné krizové stavy – patří sem akutní stavy i bez psychického onemocnění a stavy spojené s alkoholovou či drogovou intoxikací. Problémem u těchto stavů je vražedné nebo sebevražedné chování jedince a nekontrolovatelná zlost a agrese.

## 1.2 Stres

Slovo stres pochází z angl. slova „stress“, což v překladu znamená zátěž nebo napětí. Dnes má tento termín daleko širší použití, je jím označována např. zátěžová situace nebo stav individua. Z psychologického hlediska lze stres chápat jako stav nadměrného zatížení či ohrožení. [5]

Charakteristické znaky stresových situací [5]:

- nemožnost ovlivnit situaci – pokud jedinec považuje určitou situaci za neovlivnitelnou, bude ji s velkou pravděpodobností vnímat jako stresovou. Prožitek stresu lze zmírnit přesvědčením, že můžeme průběh události ovlivnit;
- nepředvídatelnost vzniku zátěžové situace – pocit intenzity stresu značně zvyšuje nemožnost předvídat určité události a připravit se na ně. Pokud například jedinec neví, jak se bude dále vyvíjet jeho nemoc, bude více stresován než ten, který již má nějakou zkušenost, nebo o ní byl srozumitelně informován;
- subjektivně nepřiměřené, nadměrné nároky – někdy nároky určité situace mohou být za hranicemi možností jedince. Například výlučná péče staré ženy o jejího nepohyblivého, zcela závislého manžela je pro jednoho člověka zcela neúnosná a stresující;
- životní změna, která vyžaduje značné přizpůsobení – takovéto situace mění nebo omezují dosavadní zvyklosti a znehodnocují dosud funkční vzorce chování. Za takovou situaci lze považovat např. smrt partnera, rozvod, sňatek apod.;
- subjektivně neřešitelné vnitřní konflikty – jedná se kupříkladu o konflikt potřeby vlastního uspokojení proti morálnímu tlaku v situaci, kdy si např. muž najde novou partnerku, avšak nemůže situaci vyřešit rozvodem, jelikož má těžce nemocnou manželku, která je na něm závislá.

### 1.2.1 Druhy stresu

Stres jako celek není škodlivý, pokud jsou stresory slabé, dochází ke zvýšení odolnosti organismu tím, že si na ně zvyká. V případě působení silných nebo opakujících se stresorů dochází k poškození organismu, onemocnění, v krajních případech může dojít k úmrtí. [5]



Z tohoto hlediska lze stres rozdělit na [5]:

- eustres – příjemná nebo radostná zátěž, na organismus působí pozitivně emočně (očekávání radostné události, příjemné vzrušení, nadšení), ve větší míře však může působit škodlivě;
- distres – intenzivně a emočně působící stres, který je považován za jednu z příčin, které způsobují mnohá psychická či somatická onemocnění. Bývá rovněž označován jako tzv. zlý stres.

### 1.2.2 Fáze reakce na stres

Situace, které u jedince vyvolají stresující reakci, mohou být zcela výjimečné zážitky, které se vymykají běžné lidské zkušenosti, jako jsou například přírodní, průmyslové nebo společenské katastrofy (záplavy, velké havárie, válka), nebo to mohou být i běžné zátěže, které zažívá každý člověk, jako je smrt blízké osoby, ztráta zaměstnání, vlastní onemocnění atd. [5]

Reakce na stres lze rozdělit do několika po sobě následujících fází [5]:

- fáze uvědomění zátěže – prožívání a interpretace určité situace jako stresové;
- fáze aktivace psychických obraných reakcí – např. popírání reality, tendence k izolaci z neúměrně zátěžové situace;
- fáze aktivace fyziologických reakcí – tyto mechanismy jsou spuštěny na základě psychických podnětů. Všechny tyto tři fáze po sobě následují v rychlém sledu;
- fáze zvládnutí (copingu) – pokusy o zmírnění účinků stresu;
- fáze prvních chorobných příznaků – člověk si uvědomuje závažnost obtíží;
- fáze diagnostikování stresem podmíněné poruchy – nejčastěji se jedná o psychosomatické onemocnění.

### 1.2.3 Psychické reakce na stres

Projevy psychické reakce na stres mohou být duševní nebo fyzické [6]:

- změna emočního prožívání – pokud trvá delší dobu, je typickou reakcí organismu na zátěž. Podle typu osobnosti a vnější situace může mít emoční reakce různou kvalitu:
  - a) úzkost – reakce na stres pocitem napětí a obavami, které vyplývají z blíže neurčeného ohrožení;
  - b) vztek a agrese – v některých případech se člověk chová agresivněji, než za normální situace, aby se bránil stresujícím vlivům;

- c) deprese – reakcí na pocit neřešitelnosti zátěžové situace je smutek;
- d) apatie – bezmocnost nalezení uspokojivého východiska řeší jedinec rezignací a uzavřením se do sebe;
- oslabení kognitivních funkcí – při zátěžové situaci se zhoršuje úroveň logického uvažování a koncentrace, čímž dochází ke ztížení zpracování informací. Nepříznivě působí různé asociace a vtíravé myšlenky, které jsou vyvolány stresovým zážitkem;
- uvědomění zátěže aktivuje psychické obranné mechanismy - tyto obranné reakce jsou individuální. Jejich úlohou je zachování psychické rovnováhy jedince.

#### 1.2.4 Stresové situace

Stresové situace můžeme rozdělit z různých hledisek, zejména dle způsobu působení stresoru na lidský organismus [6]:

- vnější – způsobeny fyzikálními a chemickými stresory (např. hluk, teplo, zápach);
- časové – dostávají se v případě, že má jedinec zvládnout více úkolů v krátkém časovém horizontu;
- ze zodpovědnosti – působí negativní emoce, např. strach ze selhání, důležitost úkolu, riziko;
- sociálně psychologické – mohou se vyskytnout v pracovním i soukromém životě, např. nezaměstnanost, frustrace, zvyšující se nároky na výkonnost, ohrožení životního standardu a sociálních jistot. Mezi nejzávažnější zátěž patří ztráta emočně blízké osoby;
- z vnitřního nesouhlasu – jestliže má jedinec plnit úkol, který subjektivně vnímá jako nesmyslný;
- pracovní a profesní – situace spjaté s pracovním a profesním životem (např. neshody na pracovišti, chybějící výhled pracovního růstu, organizace práce).

#### 1.3 Trauma

Psychické trauma je charakteristické tím, že zdrojem je extrémně silný, nebezpečný a děsivý zážitek, který nejen ohrožuje život, ale zároveň závažným způsobem narušuje tělesnou i duševní integritu. Jelikož trauma není běžná situace, je jeho zvládnutí běžným způsobem nefunkční. U člověka převládají pocity bezmoci, beznaděje, cítí se ztracený a nestabilní. [7]

Traumatickou událostí může být ohrožení blízkých osob, obydlí, účast při nehodě, fyzickém násilí, přepadení, přírodní katastrofě nebo teroristickém útoku. [7]

### 1.3.1 Druhy traumat

Trauma je spojené jak s osobním významem události, tak i se samotnou intenzitou a dobou, kdy k němu došlo, dále souvisí s rodinným, sociálním a historickým kontextem. K traumatu dochází často v rodinném a jeho blízkém sociálním prostředí, podnět však přichází z vnějšku. [7]

- jednorázové trauma – např. závažný úraz či nehoda, bolestivý zákrok lékaře, ohrožení života, únos, přepadení nebo zážitek extrémního strachu;
- chronické dlouhodobé a vývojové trauma – nejčastěji k němu dochází v sociálně blízkém prostředí, např. zneužívání dítěte, fyzické nebo psychické násilí na osobě, svědek domácího násilí, dlouhodobé zanedbávání dítěte apod. [7]

K rozvoji traumatu může dojít u jedince i se zpožděním, např. po zveřejnění tabuizované informace, z důvodu rozvodových problémů, oddělení od rodinných příslušníků nebo vlivem poruchy citové vazby. [7]

### 1.3.2 Posttraumatické poruchy

#### Akutní reakce na stres

Tímto termínem označujeme fyziologické změny a změny chování, které se zpravidla projevují krátce po prožitém traumatu, nebo v časovém horizontu dvou až tří dnů. Podstatou jsou obranné a ochranné reakce, které v nejvyšší možné míře mobilizují rezervy zasaženého jedince. [3]

Obranná reakce může být typu A, bývá označována jako reakce typu útěk nebo útok, jejíž základem je rychlá mobilizace sil, aby se člověk mohl chránit aktivně. Projevuje se zejména svalovým napětím, zrudnutím, pocením, zrychleným dechem a tepem, výraznou mimikou, výraznými emocemi a jejich projevem, třes celého těla, nesoustředěností apod. [3]

Obranná reakce typu B, rovněž označována jako pasivní nebo tzv. „mrtvý brouk“, bývá méně častá. Tato reakce se projevuje ztuhlostí, strnulostí, nemotorností, zblednutím, zpomalením fyziologických procesů, studeným potem, minimální mimikou apod. V některých případech může dojít až k regresi, jedinec má sklon opouštět dospělé formy chování a do popředí vstupují dětské rysy chování a mluvy jako je žvatlání, cucání palce, apod. [3]

### **Posttraumatická stresová reakce**

Reakce na prožitou traumatickou událost se může projevit i měsíce nebo roky po jejím prožití. Bývá také nazývána protahovaná či opožděná reakce. Tato porucha se projevuje zejména [3]:

- tendencí znovuprožívání traumatu (v děsivých snech, flashbackem, intenzivními pocity úzkosti při navození okolností připomínající událost);
- tendencí vyhnout se myšlenkám nebo pocitům spojeným s traumatem (vyhýbání se určitým místům nebo činnostem, otupělost, citová oploštěnost, úbytek zájmu o oblíbené aktivity);
- přetrvávající projevy zvýšené dráždivosti (ostražitost, psychomotorický neklid, nesoustředěnost, zvýšená bdělost, hněv a podráždění i na malý podnět, obtížné usínání).

Posttraumatickou reakcí jsou více ohroženi staří, nemocní, nebo jinak znevýhodnění lidé, jelikož tato reakce se snáze projeví u jedince, kde náhlá zdrcující událost prohloubí již předem přítomnou bezmoc. U posttraumatické poruchy jsou častým jevem projevy pocitu viny, které mohou vést k sebevražedným sklonům. Velmi typickou součástí této poruchy je somatizace, tedy neprojevené a neprožité emoce se projevují jako bolest nebo tělesné obtíže – bolesti hlavy a kosterního svalstva, mučivé bolesti bez objektivního podkladu, dysfunkce zažívacích cest, gynekologické obtíže apod. [3]

### **1.4 Frustrace**

Za frustrující označujeme situaci, při které je jedinci znemožněno uspokojení nějaké subjektivně důležité potřeby, i když si myslel, že bude uspokojena, je to neočekávaná ztráta naděje na uspokojení. Tato situace může vyvolat pocit zklamání a stimuluje reakce, které se zaměřují na vyrovnání této nepříznivé bilance. Důležitou roli pak hraje pozitivní očekávání, které je jednou z obranných reakcí. Frustraci je možno překonat prostým odložením uspokojení, posílením vytrvalosti řešení problému nebo změnou motivu. [5]

Frustrace je častá forma zátěže, která nutně nemusí vyvolat nepřiměřenou reakci a do určité míry může být přínosnou zkušeností, jelikož nutí hledat nová řešení a pomáhá rozvoji schopností. [5]

### **1.5 Deprivace**

Pojem deprivace pochází z latinského slova „privatio“, což znamená zbavení, zproštění, nedostatek něčeho. Tímto termínem je nejčastěji označován stav nebo negativní zkušenost, která vzniká, jestliže nejsou dlouhodobě a dostatečně saturovány důležité lidské

potřeby, ať už základní, psychické nebo fyzické. Dlouhodobá deprivace může velmi nepříznivě ovlivnit psychický stav jedince a můžeme ji pokládat za nejzávažnější zátěžovou situaci. [6]

Deprivace se dělí dle toho, která z lidských potřeb není v dostatečné míře a dlouhodobě uspokojována. [6]

Mezi nejčastější formy deprivace patří citová deprivace, která se objevuje u dětí, vychovávaných v ústavní péči, v nefunkčních rodinách nebo v rodinách s nezájmem o dítě, kde dochází k neuspokojení citových potřeb dítěte ve vztahu k matce a sociální deprivace, která vzniká z nedostatku přiměřených mezilidských vztahů, izolací nebo separací jedince od společnosti, kterou trpí často tělesně postižení, staří a nemocní lidé. [6]

## 1.6 Konflikt

Intrapsychický konflikt je považovaný za specifickou formu frustrace, patří mezi běžné potíže, se kterými se člověk ve svém životě setkává opakovaně. Subjektivně významným se stává ve chvíli, pokud je skutečně závažný, dlouhotrvající, zahrnuje oblast důležitou pro člověka a jedinec jej není schopen vyřešit. [5]

Konflikty jsou součástí lidského života, nelze se jim vyhnout. Pro řešení konfliktů je vhodné komunikovat dle pravidel asertivity. [8]

- intrapersonální konflikt – děje se uvnitř jedné osoby a má přímou souvislost s motivací;
- interpersonální konflikt – střet zájmu mezi více osobami, skupinami, organizacemi, státy a souvisí s prosazováním vlastních zájmů. [8]

## 2 KRIZOVÁ INTERVENCE

Mezi nejznámější definice pojmu krizová intervence patří ta od PhDr. Daniely Vodáčkové. „Krizová intervence je odborná metoda práce s klientem v situaci, kterou osobně prožívá jako zátěžovou, nepříznivou, ohrožující. Krizová intervence pomáhá zpřehlednit a strukturovat klientovo prožívání a zastavit ohrožující či jiné kontraproduktivní tendence v jeho chování. Krizová intervence se zaměřuje jen na ty prvky klientovy minulosti či budoucnosti, které bezprostředně souvisejí s jeho krizovou situací. Krizový pracovník klienta podporuje v jeho kompetenci řešit problém tak, aby dokázal aktivně a konstruktivně zapojit své vlastní síly a schopnosti a využít potenciálu přirozených vztahů. Krizová intervence se odehrává v rovině řešení klientova problému a překonávání konkrétních překážek.“ [2]

### 2.1 Typické znaky a principy krizové intervence

Krise má individuální charakter a pro každého znamená něco jiného. Tento stav je časově omezený, a pokud není včas úspěšně vyřešený, nabývá méně produktivní podoby pro udržení životní rovnováhy. Hlavním těžištěm práce s klientem při krizové intervenci je řešení problému, jedním z cílů potom podpora klienta, aby řešení krizové situace zvládnul pokud možno co nejvíce svými vlastními schopnostmi. Každá krizová intervence je eklektická, tedy přizpůsobená konkrétní osobě a události. Během krizové intervence je nutné zaměřit se na vznik krizové situace, tedy blízkou minulost a zároveň bychom měli dosahovat pouze do blízké budoucnosti. Vzhledem k tomu, že většinou se krize dotýká nejen jedince, ale přímo či nepřímo celého vztahového komplexu, je důležité se zaměřit na celý tento systém. Krizová intervence by pak měla zahrnovat celý bio-psycho-sociálně duchovní prostor klienta a při práci se musíme zaměřit na tělo, duši i vztahy jedince. Pokud je to nutné, měla by na krizovou intervenci navazovat další odborná práce s klientem. [2]

Klient, který je zcela zahlcený krizí může ztratit naději, proto je nezbytné v rámci krizové intervence klienta podpořit, obnovit u něj jeho naději na změnu a posílit tím jeho kompetenci krizi vyřešit, protože každou krizi je možné zvládnout a překonat. [4]

### 2.2 Formy krizové intervence

Formy krizové intervence lze rozdělit podle různých aspektů, například dle typu kontaktu krizového intervenanta s klientem lze hovořit o prezenční a distanční formě pomoci.

- **prezenční pomoc** – zakládá se na osobní přítomnosti klienta a krizového intervenanta nebo pracovníka, který pomoc poskytuje. Dle místa poskytované intervence se dělí na:
  - a) terénní služby – krizový intervenant se přesune na místo, kde se nachází osoba v krizi, např. domov, škola, nemocnice, místo, kde došlo k neštěstí nebo katastrofě;
  - b) ambulantní pomoc – určena pro klienty, kteří se dostaví do ambulance instituce, která poskytuje pomoc lidem v krizi, případně do jiné obdobné instituce;
  - c) pobytové služby – spočívají v krátkodobém umístění jedince v krizi na tzv. krizové lůžko v zařízení k tomu určenému, zpravidla se jedná o krizové centrum, jelikož umístění v domácím prostředí není možné;
- **distanční forma pomoci** – v této formě pomoci je klient prostorově vzdálen od krizového intervenanta. Tato forma pak zahrnuje zejména [2]:
  - a) telefonickou pomoc – pomoc v krizi je klientům zprostředkována při telefonickém hovoru obvykle na specializované linky důvěry (Gay linka pomoci, Linka armády České republiky, linka důvěry pro děti a mládež, Help linka AIDS, Rodičovská linka, Senior telefon apod.);
  - b) internetová pomoc – zprostředkování pomoci probíhá po internetu, vzhledem k narůstajícímu počtu uživatelů internetu lze předpokládat nárůst zájmu o tuto formu pomoci.

Osobní setkání klienta a krizového intervenanta při poskytování odborné pomoci není nezbytné, distanční forma pomoci je v některých případech efektivnější. Distanční forma pomoci může být zároveň pro klienta prvním stupněm pomoci, která je pro něj dostupnější, bezpečnější a nezávažnější a po získání první dobré zkušenosti je následně přístupnější vyhledání prezenční formy pomoci. [2]

## 2.3 Etapy krizové intervence

Krizová intervence představuje proces interakce krizového intervenanta s klientem, směřuje od navázání kontaktu do ukončení a zhodnocení intervence. Etapy mezi těmito krajními body, jako i jejich počet se u jednotlivých autorů liší. Pro jednoduchost se autor práce rozhodl pro použití třífázového modelu. [4]

### 2.3.1 Zahájení krizové intervence

Základní prvek krizové intervence je rychlé navázání kontaktu mezi klientem a krizovým intervenantem a vytvoření dobrého vztahu, což je podstatné. Klient v krizi často

prožívá silné emoce a jeho chování může být neadekvátní, bez rozmyslu nebo i agresivní. Důležitou součástí této fáze je zajistit klientovi pocit bezpečí nejen po fyzické stránce, ale především po stránce psychické, aby se necítil ohrožen a byl tak schopen pokračovat v intervenci. Poté následuje stanovení problému, který bude klient s krizovým interventem řešit, až poté je možné přejít do další fáze krizové intervence. [4]

### 2.3.2 Realizace krizové intervence

Pro tuto fázi je nezbytné získání relevantních informací, nejlépe pomocí mapovacích otázek CO, KDY, KDE a JAK krizi vyvolalo? Tyto získané informace slouží k posouzení rozsahu krizové reakce, příčin krize a k objasnění přetrvávajícího ohrožení. Důležitými informacemi je dále například doba trvání příznaků krize, jak klient chápe příčiny krize a jaký vliv má krize na jeho nejbližší okolí. Na základě těchto získaných informací vzniká plán, jak krizi řešit. Důležité přitom je zjistit sociální oporu klienta, tedy zda má ve svém okolí osobu, která jej podporuje a pomáhá mu, což má rozhodující vliv na samotnou hloubku a trvání krizového stavu. Později v této fázi by mělo docházet k tomu, že klient získává schopnost samostatně rozhodovat. [4]

### 2.3.3 Ukončení krizové intervence

Ve chvíli, kdy dojde ke stabilizaci klienta, který si uvědomuje, co vedlo ke krizi a jak ji měl nebo má překonat, může být krizová intervence ukončena. Součástí tohoto procesu je také jasná a srozumitelná dokumentace, kterou lze využít při dalším kontaktu s klientem. Dokumentace by měla obsahovat především informace [4]:

- v jakém psychickém stavu byl klient na počátku intervence;
- délka trvání krizového stavu a jeho příčiny;
- jaká intervence byla provedena;
- instituce, se kterými probíhala spolupráce a její výsledek;
- rozhodnutí, která byla přijata;
- v jakém psychickém stavu se klient nacházel při ukončení intervence;
- další případné plány s klientem.

## 2.4 Pracovník krizové intervence

Krizoví pracovníci se v praxi rekrutují z různých oblastí psychosociálních a zdravotních oborů, mnohdy se jedná o laiky a dobrovolníky. Za profesionály lze obvykle označit psychology, lékaře (především psychiatry), pedagogy a sociální pracovníky.



Laikové sice nesplňují kvalifikační požadavky na odborné vzdělání, ale prochází specializovaným výcvikem krizové intervence. Proces krizové intervence je velice komplexní a k jeho zvládnutí nestačí absolvovat krátký výcvik, proto se předpokládá průběžné zvyšování kvalifikace každého pracovníka. Součástí práce krizového intervenanta by měla být supervize a sebezdokonalování, jelikož hlavním nástrojem krizového intervenanta je jeho osobnost, která umožňuje úspěšně zvládnout všechny náročné zátěžové situace. [4]

Na krizové interventy jsou kladeny vysoké nároky, především [4]:

- schopnost navázat kontakt s klientem ve složitých podmínkách a následné udržení tohoto kontaktu dle potřeby;
- schopnost rychlého zhodnocení nebezpečí nebo ohrožení a to jak ve vztahu k sobě, tak i k ostatním;
- schopnost udělat první odhad situace a jejího posouzení;
- schopnost rychlého rozhodování a přijímání zodpovědnosti;
- samostatná nebo úzce týmová práce;
- schopnost motivace sebe i okolí;
- odolnost vůči pracovnímu stresu;
- žádoucí je rovněž sebedůvěra, optimismus, smysl pro humor, autoreflexe, obratnost jednání, představivost, kreativita a pružnost myšlení a další.

### **3 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY A PSYCHOLOGICKÁ PODPORA**

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ze dne 21. června 1991, který byl dnem 1. ledna 2009 nahrazen zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Prioritním úkolem Policie České republiky je ochrana bezpečnosti osob a majetku, ochrana veřejného pořádku a předcházení trestné činnosti. Policie České republiky plní dále úkoly podle zákona č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád) a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti uložené zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky.

#### **3.1 Policie České republiky její vznik a vývoj**

Policie České republiky se hlásí k tradicím československých bezpečnostních složek, četnictva a státní policie. V roce 1918 převzala Československá republika bezpečnostní složky z rakousko-uherské monarchie. Četnictvo bylo vojensky organizovaným strážním sborem, který na území celého státu zajišťoval veřejný pořádek a bezpečnost. [9]

Během velkého rozmachu četnického sboru v době mezi dvěma světovými válkami, byly vytvořeny specializované složky na zajištění ochrany veřejného pořádku, pátrání po zločincích, řízení dopravy a na ochranu vzdušného prostoru státu. [9]

Československá státní policie se rovněž aktivně podílela na vzniku a rozvoji mezinárodní policejní spolupráce a na založení Interpolu. V době okupace se příslušníci četnictva a státní policie zapojili do odboje proti fašismu. [9]

V roce 1945 po osvobození Československa byl dosavadní bezpečnostní aparát sloučen a na jeho právním a organizačním základu vznikl Sbor národní bezpečnosti, který plnil úkoly pořádkové, dopravní i kriminální služby, dále plnil správní a zpravodajské úkoly, podílel se na ochraně státních hranic a disponoval leteckou službou a dalšími specializovanými složkami, přičemž některá současná špičková policejní pracoviště mají svůj počátek právě v tomto sboru (Kriminalistický ústav Praha, Útvar rychlého nasazení, apod.). V roce 1969 došlo v důsledku federalizace Československa k rozdělení Sboru národní bezpečnosti mezi federální ministerstvo vnitra a mezi české a slovenské ministerstvo vnitra, následně v roce 1991 vznikla z jeho české části Policie České republiky a ze slovenské části Policejní sbor Slovenské republiky, z federální části vznikla Federální policejní sbor a některé další složky. [9]

Se vznikem samostatné České republiky v roce 1993 převzala Policie České republiky úkoly Federálního policejního sboru, který tímto zaniknul. [9]

### **3.2 Struktura Policie České republiky**

Činnost Policie České republiky je řízena Policejním prezídiem České republiky, v jehož čele je policejní prezident, který odpovídá za činnost policie ministru vnitra. Policejnímu prezídiu České republiky jsou podřízeny útvary s celostátní působností a krajská ředitelství policie. V rámci Policie České republiky působí služba pořádkové policie, služba dopravní policie, služba cizinecké policie, letecká služba, pyrotechnická služba, ochranná služba, služba kriminální policie a vyšetřování, kriminalisticko-technická a znalecká služba a další specializované služby. [9]

Policejní prezídium České republiky analyzuje a kontroluje činnost policie, koordinuje činnost policejních útvarů, které přesahují územní nebo věcnou příslušnost a vytváří podmínky pro plnění jejich úkolů. [9]

Útvary s celostátní působností plní vysoce specializované a specifické úkoly na celém území České republiky, některé z nich pak poskytují specifický servis ostatním policejním útvarům, nebo se zabývají např. odhalováním organizovaného zločinu nebo korupce a závažné finanční kriminality, zajišťují ochranu prezidenta republiky a dalších ústavních činitelů nebo se zabývají policejním vzděláváním, služební přípravou a policejním sportem. [9]

Krajská ředitelství policie jsou útvary s územně vymezenou působností, v jejich čele stojí ředitel, jemuž je podřízen náměstek ředitele krajského ředitelství pro službu kriminální policie a vyšetřování, náměstek ředitele krajského ředitelství pro vnější službu, ekonomický ředitel, kancelář ředitele krajského ředitelství, odbor školního policejního střediska a odbor personální. V rámci krajských ředitelství mohou působit další teritoriální útvary, které jsou jim podřízeny a které zřizuje policejní prezident na návrh krajského ředitele. [9]

Jedním z organizačních článků personálního odboru krajského ředitelství Policie České republiky a Policejního prezídia České republiky je oddělení psychologických služeb, které zajišťuje systém psychologické pomoci. Součástí tohoto oddělení je tým krizové intervence a tým posttraumatické intervenční péče. [9]

### **3.3 Systém psychologické pomoci poskytované Policií České republiky**

Psychologové jsou součástí policie již od sedmdesátých let minulého století, avšak teprve v posledních cca deseti letech došlo k výrazné změně rozsahu jejich poskytovaných

služeb a to včetně viktimologicky preventivních aktivit. V této souvislosti došlo k nárůstu zájmu o tyto služby, a to jak ze strany samotných příslušníků Policie České republiky, tak i ze strany veřejnosti. V lednu roku 2010 vznikla vedle míst psychologů v pracovním poměru na základě nové koncepce psychologických služeb v Policii České republiky na příslušných krajských policejních ředitelstvích místa psychologů ve služebním poměru. Díky této změně došlo k pravidelnému proškolení psychologů ve forenzní psychologii a krizové intervenci, především však došlo k větší spolupráci s jednotlivými útvary policie a tím pádem k jejich širší využitelnosti v policejní praxi. Doposud byla náplň práce policejních psychologů orientována především směrem dovnitř Policie České republiky, vznikaly například týmy posttraumatické intervenční péče, což je systém kolegiální podpory, přičemž psychologická podpora byla orientována především na příslušníky Policie České republiky, občanské zaměstnance a jejich rodinné příslušníky, kteří se dostali do krizové situace, jako je osobní či rodinná krize, u policistů se jedná o případy po použití služební zbraně, zranění či úmrtí kolegy, ohrožení vlastního života při služebním zákroku a jiné stresové situace ve službě, jako je smrt malých dětí, úmrtí velkého počtu osob při mimořádných událostech. [10]

### 3.3.1 Možnosti psychologické podpory

Systém psychologické péče u Policie České republiky tvoří čtyři části, je možné je využít samostatně nebo v návaznosti [11]:

- anonymní telefonní linka pomoci v krizi;
- systém posttraumatické intervenční péče;
- služby policejních psychologů;
- systém krizové intervence.

#### **Anonymní telefonní linka pomoci v krizi**

Tato linka je rezortní linkou důvěry, je provozována v rámci skupiny krizové intervence, oddělení vedoucího psychologa personálního odboru Policejního prezidia České republiky. Je určena policistům, hasičům, zaměstnancům policie, HZS, Ministerstva vnitra a jejich rodinným příslušníkům. Linku může využít i širší veřejnost, zejména při mimořádných událostech. Provoz této linky je zajištěn nepřetržitě 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, 365 dní v roce na telefonním čísle 974 834 688. Zahájení provozu bylo 14. listopadu 2002 v Praze, přesná adresa pracoviště se nezveřejňuje. Důvodem vzniku této služby byl vzrůstající počet náročných služebních zásahů a výskyt sebevražedného jednání

v řadách policistů. Linka pomoci úzce spolupracuje se systémem posttraumatické intervenční péče, je obsluhována vyškolenými odborníky, kteří prošli akreditovaným výcvikem v telefonické krizové intervenci, přičemž je tento tým záměrně různorodý, jedná se o bývalé policisty z přímého výkonu, policejní psychology, sociální pracovníky a další. Linka pomoci v krizi je anonymní a to jak ze strany klienta, tak i ze strany pracovníka linky. Hovory nejsou nahrávány, či jinak monitorovány. Mezi základní povinnosti pracovníků linky patří zachovat mlčenlivost a respektovat anonymitu klienta. Velkou část telefonátů tvoří hovory krizové intervence, které se vztahují k osobní, partnerské a pracovní problematice. Pro podporu obětí závažné trestné činnosti a mimořádných událostí byla v polovině roku 2010 u Policie České republiky zřízena speciální služba – systém psychologické pomoci obětem, která je zajišťována skupinou krizové intervence a je nepřetržitě dostupná na telefonním čísle 974 834 788. [11]

### **System posttraumatické intervenční péče**

Přestože je odolnost policistů vůči stresu vyšší než u běžné populace, mohou se setkat s mimořádnou situací, která přesahuje jejich schopnost se s takovou zkušeností vyrovnat. Ke zvlášť zátěžovým situacím v rámci policejní služby patří ohrožení vlastního života nebo zdraví, ohrožení života kolegů, použití střelné zbraně, sebevraždy, hromadná neštěstí, úmrtí dítěte a další. K dalším zátěžovým situacím v životech policistů jsou úmrtí v rodině, partnerské neshody, nemoc, různé druhy závislostí, šikana na pracovišti apod. Za účelem minimalizace rizik, spojených s náročným výkonem policejní služby, byl v roce 1998 zřízen systém posttraumatické intervenční péče, který je součástí každého krajského ředitelství policie a Policejního prezidia České republiky. Posttraumatický intervenční tým je tvořen interventy z řad policistů, občanských zaměstnanců Ministerstva vnitra a Policie České republiky, policejních psychologů a duchovních, kteří prošli akreditovaným výcvikem a podporu poskytují na základě dobrovolnosti. Členové tohoto týmu mohou poskytnout specifické informace, potřebnou podporu, pomoc či zprostředkování další odborné péče. Týmy pracují nezávisle, zachovávají maximální diskretnost a anonymitu policisty a zachovávají mlčenlivost o informacích, které se od klienta dozví. Policisté (klienti) si mohou sami vybrat intervenanta, se kterým chtějí hovořit a mohou jej kontaktovat osobně nebo telefonicky. Intervence může být uskutečněna na dohodnutém místě ve stanovený čas i mimo pracoviště policisty nebo intervenanta. Posttraumatická intervenční péče je

poskytována bezplatně, při mimořádných událostech je možné využít tento systém pro pomoc občanů, nebo pro přípravu a podporu policistů, kteří s občany dále pracují. [11]

### **Služby policejních psychologů**

Policejní psycholog je jedním z prvních lidí, se kterými se budoucí policista setká jako uchazeč o tuto práci, a to během psychologického vyšetření při zjišťování osobní způsobilosti k výkonu služby. K práci policejních psychologů patří vedle personálního výběru i psychologická péče o policisty. Pomoc psychologa si může vyžádat každý pracovník policie, v některých případech může být tato pomoc poskytnuta i rodinným příslušníkům. Pracoviště psychologů jsou dostupná na personálních odborech krajských ředitelství Policie České republiky či Policejního prezidia České republiky, v zásahových jednotkách, speciálních pořádkových jednotkách a některých útvech policie s celostátní působností. Do psychologické péče, která je poskytována policejními psychology, patří každá činnost psychologů, jejímž cílem je psychická stabilita nebo rozvoj žádoucích dovedností pracovníků. Policejní psychologové stáli u zrodu anonymní telefonní linky pomoci v krizi, posttraumatické intervenční péče a krizové intervence, přičemž se na těchto projektech do dnešní doby podílí, mnohdy jako členové těchto týmů a aktivně přispívají ke vzájemné spolupráci. V rámci psychologické péče nabízí policejní psychologové odborné konzultace, psychologické poradenství, krizovou intervenci a psychoterapii. Policejní psychologové jsou stejně jako lékaři vázáni etickým kodexem, řídí se principem mlčenlivosti a diskrétnosti. [11]

### **Krizová intervence**

S příchodem nové koncepce psychologických služeb došlo k možnosti orientovat se na potřeby veřejnosti, respektive poškozených, k čemuž přispělo několik mediálně silných kauz, které upozornily na rezervy v možnostech policejní ochrany a podpory obětí kriminality a za podpory tehdejšího policejního prezidenta genmjr. Mgr. Oldřicha Martinů vznikl u Policie České republiky systém psychologické pomoci obětem trestné činnosti a dalších mimořádných událostí. Na jednotlivých krajských ředitelstvích Policie České republiky byly v roce 2011 vybudovány týmy krizové intervence, vyjma Karlovarského kraje, přičemž tyto týmy fungují dodnes. V současné době je i v Karlovarském kraji zřízen tým krizové intervence. Předpokladem rychlé krizové intervence je především u zlomených a zranitelných obětí předejití předčasného uzavření do sebe a odmítání jakékoli další

profesionální pomoci. Díky tomu dochází ke snížení rizika negativních dopadů primární viktimizace, jakož i viktimizace sekundární a terciární na kvalitu jejich života. [11]

### 3.3.2 Krizový intervent

Členem týmu krizové intervence je krizový intervent. Jedná se speciálně vyškoleného policistu se zaměřením na viktimologii a krizovou intervencí, který prošel pečlivým psychologickým výběrem. Každý krizový intervent se zúčastní výcviku krizových interventů v systému pro psychologickou pomoc obětem trestné činnosti a mimořádných událostí a obdrží osvědčení o absolvování kurzu (příloha A). Členové týmu se musí pravidelně vzdělávat a účastnit se průběžných školení, supervizních setkání s místními poskytovateli psychosociálních služeb. Krizový intervent se zaměřuje na potřeby poškozených bezprostředně po trestném činu nebo tragické události, poskytuje jim potřebné informace, případně zprostředkuje další odbornou pomoc. Tuto bezprostředně akutní psychickou péči není nikdo jiný než krizový intervent schopen systémově zajistit, jelikož je jako policista v nejrychlejší prvotní kontakt s obětí deliktu a svou prací vyplňuje počáteční šokovou fázi a pomáhá překonat první těžké chvíle, případně může převzít pomocnou roli další organizace. [11]

### 3.3.3 Formy pomoci

Krizoví interventi nebo policejní psychologové poskytují zasaženým osobám podporu [11]:

- **na místě deliktu** – zde dochází ke snaze o stabilizaci, uspokojení základních potřeb, dodání pocitu bezpečí, umožnění exprese emocí a normalizování prožívání, zpřehlednění situace poskytováním informací a strukturováním dění, zodpovídání otázek, ochrana před médii, usměrnění a instruování okolí v chování k zasažené osobě;
- **následná pomoc** – poskytování opory, doprovodu a asistence při jednotlivých policejních úkonech v průběhu trestního řízení, pomoc při řešení sociálních otázek (vybavení pohřbu, zařízení sociálních dávek, sirotčích důchodů, způsob sdělení události rodině, apod.), zprostředkování další vhodné péče (sociální, právní, psychologické) nebo pomoc při řešení dalších záležitostí (sanace bytu po vraždě, obstarání náhradního oblečení po jeho zajištění jako důkazního materiálu).

### 3.3.4 Příjemci pomoci

System psychologické pomoci je uplatňován ve vztahu k [5]:

- pozůstalým po obětech úmyslných násilných trestných činů s následkem smrti;
- oběti pokusu trestného činu vraždy nebo zabití;
- oběti, které byla jiným úmyslným násilným trestným činem způsobena těžká újma na zdraví;
- oběti trestného činu znásilnění;
- dítěti nebo senioru, na kterém je nebo byla páchána úmyslná trestná činnost;
- hendikepované, případně jiné sociálním vyloučením ohrožené osobě, na níž je nebo byla páchána úmyslná trestná činnost;
- oběti trestných činů obchodování s lidmi;
- oběti domácího násilí či nebezpečného pronásledování;
- oběti trestných činů páchaných s nenávistí;
- oběti mimořádných událostí;
- oběti dopravních nehod s těžkou újmou na zdraví nebo pozůstalým po obětech nehod s následkem smrti;
- rodinným příslušníkům pohřešované osoby, zejména pohřešovaného dítěte;
- osobě, jíž je poskytována krátkodobá ochrana.

### 3.3.5 Spolupráce s dalšími organizacemi

V návaznosti na vznik týmů krizové intervence na jednotlivých krajských ředitelstvích Policie České republiky byla uzavřena s neziskovou organizací Bílý kruh bezpečí o. s., dohoda o poskytování pomoci obětem trestné činnosti. Na základě této dohody je možné u zlomených obětí (především pozůstalí po obětech úmyslných násilných trestných činů, oběti pokusu trestného činu vraždy nebo zabití, oběti, kterým byla úmyslným trestným činem způsobena těžká újma na zdraví, a dále pak oběti trestného činu znásilnění) na základě jejich písemného souhlasu předat osobní údaje Bílému kruhu bezpečí o. s., který se jim následující pracovní den sám aktivně ozve a nabídne jim své služby. [11]



## 4 DÍLČÍ ZÁVĚR

Akutní krizová intervence slouží k poskytnutí prvotní psychické nebo psychologické pomoci bezprostředně po činu, kterou po základním školení zvládne téměř každý. Jejím účelem je dosažení psychické stabilizace oběti, zmírnění stresových stavů, ukončení či odvrácení pocitu bezmoci a návrat pocitu bezpečí. Po překonání této prvotní fáze může být zahájena následná specializovaná pomoc s psychoterapeutickým základem ze strany odborných pracovníků z řad psychologů a psychiatrů.

V roce 2011 byly zřízeny v rámci krajských ředitelství Policie České republiky týmy krizových interventů, kteří mají poskytnout cílenou, snadno dostupnou pomoc pro oběť, která je vystavena krizové životní situaci. Tato pomoc je poskytována nepřetržitě a to jednak formou přímé krizové intervence, tak i formou telefonické konzultace. Nedílnou součástí této psychologické podpory je předání kontaktů na organizace, poskytující psychologickou, sociální nebo právní pomoc. Krizoví interventi spolupracují s nestátní neziskovou organizací Bílý kruh bezpečí, o. s., která poskytuje především zlomeným obětem následnou odbornou pomoc. Cílovou skupinou pro poskytnutí psychologické pomoci jsou především pozůstalí po obětech trestných činů, oběti násilných trestných činů s následkem těžké újmy na zdraví a oběti znásilnění.

Systém krizové intervence je poměrně nová služba, která je občanům nabízena ze strany Policie České republiky. Mezi její nesporná pozitiva patří fakt, že obětem je poskytnuta akutní psychická péče bezprostředně po spáchaném trestném činu nebo tragické události, jelikož krizový intervent Policie České republiky je jako policista v nejrychlejší prvotním kontaktu s obětí deliktu, což systémově není nikdo jiný schopen zajistit. Další výhodou včasné poskytnuté krizové intervence je skutečnost, že může předejít tzv. uzavření oběti do sebe a odmítání jakékoli další profesionální pomoci. Tím se snižuje riziko negativních dopadů primární viktimizace (dopad trestného činu na samotnou oběť). Krizová intervence vede tedy ke zkvalitnění péče o poškozené osoby. Další pozitivní stránkou této služby je pak přínos pro samotné policisty, kteří provádí prověřování události, jelikož je oběť ze strany krizového interventa zaopatřena a připravována na další policejní úkony a lépe spolupracuje např. při objasnění činu a odhalení pachatele. Vyšetřující policisté se tak mohou plně věnovat vyšetřování případu, zajišťování důkazů, stop apod.

K negativním stránkám krizové intervence lze zařadit vysokou psychickou zátěž, která vzniká samotným krizovým interventům poskytováním akutní psychické péče klientům. Ta může vést k syndromu vyhoření, nebo jiným psychickým poruchám, proto je

nutné, aby krizový intervent dbal i o svou vlastní duševní hygienu, např. sdílením náročných prožitků s jinými pracovníky krizové intervence, udržováním rovnováhy mezi pracovním a osobním životem, rozvíjením svých koníčků apod. [4]

Mezi další negativní aspekty krizové intervence lze zařadit i nedostatečnou informovanost veřejnosti o této službě.

Krátce po vzniku týmů krizové intervence byla registrována některá úskalí, týkající se materiálního zabezpečení interventů, neinformovanosti policistů o dostupnosti této služby, nebo samotného vyžadování krizového intervenanta na místo události zasahujícími policisty. Postupem času, zejména díky školením policistů jednotlivých útvarů Policie České republiky a materiálnímu vybavení, které bylo krizovým interventům poskytnuto, došlo k nápravě a situace se nadále zlepšuje.

## 5 CÍLE PRÁCE A OMEZENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Následující text je zaměřen na definování samotných cílů práce a vytyčení kritérií omezujících práci.

### 5.1 Cíl práce

Cílem této práce je přiblížit činnost krizového intervenanta v praxi, aby měl čtenář povědomí o tom, co tato problematika přináší a jaké služby v této oblasti může Policie České republiky nabídnout.

### 5.2 Omezení práce

Tato práce se nezabývá:

- právní kvalifikací jednotlivých případů;
- dalším vývojem jednotlivých případů z trestně-právního hlediska;
- úkony, prováděnými policisty v rámci dokumentace trestné činnosti;
- srovnáním poskytování psychologické pomoci v České republice se stavem této problematiky v okolních státech;
- poskytováním další odborné psychologické pomoci, včetně odborných psychoterapeutických metod.

## 6 METODY POUŽITÉ PŘI ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Při tvorbě práce byla zpracována literární rešerše z dostupné odborné literatury k dané problematice, jejímž cílem bylo utvoření si pohledu na zadané téma. Dále byla použita metoda analýzy. Byl proveden rozbor zkoumaných dokumentů na jednotlivé části, který vedl k podrobnějšímu poznání problematiky a usnadnil poznání jevu jako celku. Na základě dedukce pak bylo postupováno od obecného ke konkrétnímu.

V empirické části bakalářské práce byla použita metoda sběru a analýzy dat, získaných ze statistik Policie České republiky, pro vyhodnocení práce krizových interventů. Následným kvalitativním výzkumem, jehož základním přístupem jsou případové studie, které jsou založeny na detailním studiu několika případů, byla zachycena jejich složitosti a popis vztahů v jejich celistvosti. Popisované události se staly v rozmezí let 2011 až 2018 a krizové intervence byly provedeny samotným autorem práce.

## **II. PRAKTICKÁ ČÁST**

## 7 STATISTIKA POSKYTNUTÝCH KRIZOVÝCH INTERVENČÍ

Všechna krajská ředitelství Policie České republiky zpracovávají každoročně statistiku, týkající se problematiky krizové intervence. Ke sledovaným údajům patří počet poskytnutých krizových intervencí, počet intervenovaných osob, počet souhlasů s předáním informací Bílému kruhu bezpečí o. s. a druh události.

### 7.1 Statistika poskytnutých krizových intervencí v České republice

Souhrnné statistiky jednotlivých krajských ředitelství Policie České republiky jsou podkladem pro Policejní prezídium České republiky, které každý rok vydává výroční zprávu o fungování týmů krizové intervence.

#### 7.1.1 Události

V následující tabulce jsou uvedeny počty událostí, ke kterým krizoví interventi vyjžděli v letech 2011 až 2018 v rámci jednotlivých krajských ředitelství Policie České republiky.

Tab. 1 Výjezdy krizových interventů

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Celkový počet událostí
Jihočeský kraj	76	55	39	45	33	25	30	50	353
Jihomoravský kraj	117	100	87	93	87	102	95	100	781
Královéhradecký kraj	39	111	128	93	107	105	101	91	775
Karlovarský kraj	6	4	9	10	9	7	4	19	68
Kraj Vysočina	56	48	22	27	16	29	24	16	238
Liberecký kraj	59	53	54	60	71	77	90	62	526
Moravskoslezský kraj	62	106	123	113	120	151	156	201	1 032
Olomoucký kraj	43	90	85	84	110	84	119	89	704
Pardubický kraj	56	48	45	33	52	44	60	73	411
Praha	142	136	132	145	134	141	115	107	1 052
Plzeňský kraj	59	108	80	55	64	62	56	62	546
Středočeský kraj	76	105	64	53	55	103	73	66	595
Ústecký kraj	87	101	91	75	98	103	90	76	721
Zlínský kraj	135	147	120	88	41	48	44	63	686
<b>Celkový počet událostí</b>	<b>1 013</b>	<b>1 212</b>	<b>1 079</b>	<b>974</b>	<b>997</b>	<b>1 081</b>	<b>1 057</b>	<b>1 075</b>	<b>8 488</b>

Z tohoto srovnání je zřejmé, že jsou markantní rozdíly mezi jednotlivými krajskými ředitelstvími Policie České republiky co do počtu událostí, ke kterým jsou krizoví interventi

vyžádání. V období let 2011 až 2018 vyjžděli krizoví intervenenti k celkem 8 488 událostí. Nejvíce událostí je zaznamenáno v Praze a Moravskoslezském kraji, což je zapříčiněno zejména vysokým nárůstem trestné činnosti v těchto oblastech.

### 7.1.2 Počet kontaktů s klienty

Jedním z dalších sledovaných faktorů, důležitých pro vyhodnocení činnosti krizových interventů je počet kontaktů s klienty.

Tab. 2 Kontakty interventů s klienty

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Celkový počet kontaktů
Jihočeský kraj	80	63	43	47	34	27	32	64	390
Jihomoravský kraj	137	110	99	96	93	115	105	112	867
Královéhradecký kraj	76	139	171	131	131	145	152	133	1 078
Karlovarský kraj	6	7	13	11	9	8	4	28	86
Kraj Vysočina	86	54	25	32	17	33	30	18	295
Liberecký kraj	78	70	84	70	97	99	126	80	704
Moravskoslezský kraj	73	120	150	124	141	181	170	209	1 168
Olomoucký kraj	54	102	100	108	130	99	141	111	845
Pardubický kraj	76	61	50	39	56	55	72	78	487
Praha	168	143	141	157	142	154	128	112	1 145
Plzeňský kraj	67	130	98	69	68	68	69	70	639
Středočeský kraj	81	122	86	70	127	131	92	71	780
Ústecký kraj	124	125	124	97	120	130	125	95	940
Zlínský kraj	164	188	182	139	94	70	60	70	967
<b>Celkový počet kontaktů</b>	<b>1 270</b>	<b>1 434</b>	<b>1 366</b>	<b>1 190</b>	<b>1 259</b>	<b>1 315</b>	<b>1 306</b>	<b>1 251</b>	<b>10 391</b>

Z této tabulky vyplývá, že celkový počet událostí není roven celkovému počtu výjezdů krizových interventů ke klientům. To je dáno tím, že některé intervence jsou opakované. K tomu nejčastěji dochází v případech, kdy klient sám kontaktuje krizového intervenenta s tím, že by s ním chtěl opakovaně hovořit, nebo když chce, aby jej například intervent doprovodil a byl s klientem přítomen v průběhu dalšího prověřování policejního orgánu při provádění úkonů, jako jsou výsledky, rekognice, lékařská vyšetření apod. K opakovaným intervencím dále dochází například v případech, kdy klienti žádají o rady při vyřizování pohřbu, pozůstalosti, popřípadě při právních či jiných úkonech, které vyvstaly v souvislosti s událostí, pro kterou jim byla intervence poskytnuta.

### 7.1.3 Intervenované osoby

Dalším z kritérií, podle kterého se hodnotí fungování týmů krizové intervence, je počet osob, kterým byla intervence poskytnuta.

Tab. 3 Intervenované osoby

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Celkový počet osob
Jihočeský kraj	110	86	56	56	54	60	63	131	<b>616</b>
Jihomoravský kraj	255	287	226	221	213	295	238	279	<b>2 014</b>
Královéhradecký kraj	77	233	337	228	237	264	231	247	<b>1 854</b>
Karlovarský kraj	9	7	25	26	15	15	7	43	<b>147</b>
Kraj Vysočina	155	117	49	374	46	80	88	50	<b>959</b>
Liberecký kraj	106	108	97	108	222	155	287	205	<b>1 288</b>
Moravskoslezský kraj	143	338	374	320	339	431	429	504	<b>2 878</b>
Olomoucký kraj	120	174	167	198	238	164	259	207	<b>1 527</b>
Pardubický kraj	169	153	132	76	137	114	229	170	<b>1 180</b>
Praha	219	209	200	240	233	233	225	207	<b>1 766</b>
Plzeňský kraj	103	203	165	82	100	133	119	147	<b>1 052</b>
Středočeský kraj	208	229	215	120	281	279	327	168	<b>1 827</b>
Ústecký kraj	184	243	282	178	198	302	329	247	<b>1 963</b>
Zlínský kraj	299	342	296	261	168	133	118	180	<b>1 797</b>
<b>Celkový počet intervenovaných osob</b>	<b>2 157</b>	<b>2 729</b>	<b>2 621</b>	<b>2 488</b>	<b>2 481</b>	<b>2 658</b>	<b>2 949</b>	<b>2 785</b>	<b>20 868</b>

Každá krizová intervence je jiná, stejně tak počet osob, u kterých je intervence prováděna v rámci jedné události, je různý. V letech 2011 až 2018 byla intervence provedena celkem u 20 868 osob. Nejvíce osobám byla psychologická podpora poskytnuta v Moravskoslezském kraji v celkovém počtu 2 878, naopak nejméně osobám v Karlovarském kraji a to v celkovém počtu 147.

### 7.1.4 Souhlas s poskytnutím údajů Bílému kruhu bezpečí o. s.

Dalším, nikoliv posledním sledovaným údajem při prováděných krizových intervencích, je počet souhlasů s poskytnutím údajů Bílému kruhu bezpečí o. s.



Tab. 4 Souhlasy s předáním informací Bílému kruhu bezpečí o. s.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Celkový počet souhlasů
Jihočeský kraj	32	16	13	10	14	6	4	95
Jihomoravský kraj	3	1	1	0	0	0	0	5
Královéhradecký kraj	2	2	1	3	0	3	5	16
Karlovarský kraj	2	2	6	3	2	4	0	19
Kraj Vysočina	3	2	2	2	0	2	0	11
Liberecký kraj	4	2	1	1	4	0	0	12
Moravskoslezský kraj	6	12	26	21	48	52	45	210
Olomoucký kraj	2	1	3	7	10	6	15	44
Pardubický kraj	1	5	3	0	0	1	1	11
Praha	26	13	20	27	16	16	15	133
Plzeňský kraj	3	1	1	0	0	0	0	5
Středočeský kraj	12	11	4	9	4	9	2	51
Ústecký kraj	4	1	4	0	0	3	1	13
Zlínský kraj	5	5	6	4	11	2	0	33
<b>Celkový počet souhlasů</b>	<b>105</b>	<b>74</b>	<b>91</b>	<b>87</b>	<b>109</b>	<b>104</b>	<b>88</b>	<b>658</b>

Možnost předání souhlasu s předáním údajů Bílému kruhu bezpečí o. s., se týká pouze vybraných trestných činů. Především se jedná o pozůstalé po obětech úmyslných násilných trestných činů, oběti pokusu trestného činu vraždy nebo zabití, kterým byla úmyslným trestným činem způsobena těžká újma na zdraví, a dále pak oběti trestného činu znásilnění. V ostatních případech krizoví interveni dle potřeby poskytnou kontaktní informace na organizace poskytující následnou pomoc obětem.

## 7.2 Statistika poskytnutých krizových intervencí v Olomouckém kraji

Psychologové jednotlivých krajských ředitelství Policie České republiky zpracovávají každý rok statistiky o fungování svých týmů krizové intervence, které následně předávají Policejnímu prezídiu České republiky.

### 7.2.1 Události

V následující tabulce jsou jednotlivé krizové intervence rozděleny dle typu události, ke kterým se vztahují.

Tab. 5 Typy nahlášených událostí

Typ události	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Celkový počet událostí
TČ - vražda, zabití	1	1	2	1	4	1	1	11
TČ – loupež	1	0	2	2	5	1	0	11
TČ - ublížení na zdraví	0	3	2	5	1	0	0	11
TČ - týrání osoby	1	2	2	2	4	4	1	16
TČ – vyhrožování	1	1	1	0	1	0	0	4
TČ – znásilnění	5	5	3	5	6	6	22	52
TČ - pohlavní zneužívání	0	1	1	0	1	1	0	4
TČ – jiné	0	4	1	3	0	1	0	9
Pohřešování – dítěte	1	3	0	0	0	0	0	4
Pohřešování - dospělého	2	2	2	0	1	1	0	8
Nehoda – dopravní	11	22	10	18	34	17	21	133
Nehoda - pracovní úraz	0	2	4	2	0	4	1	13
Nehoda – utonutí	2	1	2	1	5	1	6	18
Nehoda – jiné	3	3	1	4	1	3	2	17
Požár	0	0	0	0	1	0	1	2
Sebevražda	11	27	38	28	32	26	46	208
Úmrtí jiné	4	13	14	13	14	18	18	94
<b>Celkový počet událostí</b>	<b>43</b>	<b>90</b>	<b>85</b>	<b>84</b>	<b>110</b>	<b>84</b>	<b>119</b>	<b>615</b>

Údaje v tabulce jsou rozděleny dle prvotní právní kvalifikace případu, její pozdější změna zde již není zohledněna. Typy událostí neodpovídají konkrétním trestným činům dle trestního zákoníku. Mezi nejčastější typy událostí, ke kterým jsou přizváni krizoví intervenenti, jsou sebevraždy a dopravní nehody.

### 7.2.2 Počet intervenovaných osob dle typu události

Jedním z dalších sledovaných kritérií v rámci statistik krizových intervencí je počet intervenovaných osob podle typu události.

Tab. 6 Počet intervenovaných osob dle typu události

Typ události	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Celkový počet osob
TČ - vražda, zabití	2	3	5	1	13	3	2	29
TČ – loupež	1	0	3	2	5	2	0	13
TČ - ublížení na zdraví	0	4	2	7	1	0	0	14
TČ - týrání osoby	1	2	2	4	4	5	1	19
TČ – vyhrožování	1	1	2	2	1	0	0	7
TČ – znásilnění	8	6	4	7	8	7	29	69
TČ - pohlavní zneužívání	0	2	1	0	2	2	0	7
TČ – jiné	0	3	4	2	0	1	0	10
Pohřešování - dítěte	3	5	0	0	0	0	0	8
Pohřešování - dospělého	4	3	3	0	2	2	0	14
Nehoda – dopravní	32	55	22	49	70	33	49	310
Nehoda - pracovní úraz	0	4	5	6	0	9	3	27
Nehoda – utonutí	33	2	5	2	11	1	16	70
Nehoda – jiné	9	7	4	9	1	6	3	39
Požár	0	0	0	0	2	0	1	3
Sebevražda	20	51	76	83	82	57	111	480
Úmrtí jiné	6	26	29	24	36	36	44	201
<b>Celkový počet osob</b>	<b>120</b>	<b>174</b>	<b>167</b>	<b>198</b>	<b>238</b>	<b>164</b>	<b>259</b>	<b>1 320</b>

Nejvíce intervenovaných osob bylo u případů sebevražd a dopravních nehod, což je v přímé souvislosti s počtem těchto událostí. Výrazný byl například počet intervenovaných osob u nehody – utonutí v roce 2011, kde byl jejich celkový počet 33. To bylo zapříčiněno případem utonutí žáka 7. třídy novojičínské základní školy, jeho třídní učitelky a instruktora raftování ve slepém ramenu řeky Moravy, v lokalitě Mlýnského potoka dne 9. června 2011 během školního výletu. Celé této tragické události přihlíželi žáci této 7. třídy a jejich pedagogický dozor.

## 8 PŘÍPADOVÉ STUDIE

Uvedené případové studie se odehrály v rozmezí let 2011 až 2019 a ukazují, jakým způsobem funguje systém psychologické pomoci obětem trestné činnosti a dalších mimořádných událostí, který je od roku 2010 postupně zaváděn na jednotlivých krajských ředitelstvích Policie České republiky. Tyto případy vychází z poskytnutých krizových intervencí, které autor práce provedl osobně během svého působení v týmu krizové intervence. S ohledem na ochranu osobních údajů byly nacionále klientů, místní a časové údaje změněny.

V drtivé většině případů vyjíždí krizový intervent k událostem služebním vozidlem v civilním provedení a v civilním oděvu. K základnímu vybavení, patří mobilní telefon s datovým tarifem, termoska, příkrývka a termoizolační fólie první pomoci, svítilna, reflexní vesta s nápisy POLICIE PSYCHOLOG, psací potřeby, vizitky a informační letáky.

### 8.1 Případ č. 1

**Oznámení o dopravní nehodě se smrtelným zraněním na silnici I/47 u obce Slavíč Nováková**

**Datum a doba provádění krizové intervence:** 24. května 2018 v době od 21:45 hodin do 01:00 hodin dne 25. května 2018

**Místo poskytované krizové intervence:** Silnice I/47 u obce Slavíč, Drahotuše 102

**Forma krizové intervence:** osobní

**Příjemce krizové intervence:** Marek nový, nar. 2002, matka Jitka Vránová, nar. 1979, otec Jaroslav Novák, nar. 1966, Lenka Svobodová, nar. 1972, Michaela Svobodová, nar. 1997, Pavel Svoboda, nar. 1968, Petr Svoboda, nar. 2000

**Zasahující krizový intervent:** prap. Tomáš Nedorostek

**Stručný popis události:**

Dne 24. května 2018 ve 20:30 hod. řídil řidič Petr Svoboda osobní vozidlo Mazda, registrační značky 1M4 5626 po silnici I/47 ve směru jízdy Hranice - Přerov. Při jízdě kolem čerpací stanice u obce Slavíč nepřizpůsobil rychlost jízdy zejména svým schopnostem a dovednostem a na vzdálenost, na kterou měl rozhled, přičemž v prostoru křižovatky narazil do chodkyně Martiny Novákové, která přes komunikaci přecházela od čerpací stanice směrem k obci Slavíč (z pohledu řidiče zprava doleva). Chodkyně, která na sobě neměla žádné reflexní prvky při pohybu na komunikaci mimo obec, po nárazu vozidlem dopadla na

komunikaci za místem nehody. Řidič vozidlo zastavil na komunikaci za křižovatkou ve směru jízdy na Olomouc. Chodkyně Martina Nováková, která při nehodě utrpěla mnohočetná poranění neslučitelná se životem, byla převezena na Ústav soudního lékařství Fakultní nemocnice Olomouc k provedení soudní pitvy, vozidlo bylo zajištěno ke zkoumání technického stavu. K jinému zranění při nehodě nedošlo, na vozidle došlo k hmotné škodě. Technická závada, jako příčina dopravní nehody, nebyla na místě ohledáním zjištěna ani uplatněna. Na místě přítomen krizový intervent, který o události vyrozuměl rodiče zemřelé. Po provedené prohlídce bylo u osobního automobilu registrační značky 1M4 5626, zadrženo osvědčení o registraci vozidla, pro závady podle § 4a odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 82/2012 Sb., ve znění vyhlášky č. 133/2016 Sb. - odesláno příslušné obci s rozšířenou působností – Magistrátu města Olomouce.

### **Průběh krizové intervence**

Na místo intervence jsem se dostavil služebním vozidlem po ukončení předchozí intervence případu znásilnění v Olomouci na ul. Palackého. Po příjezdu na místo jsem kontaktoval výjezdovou skupinu dopravních nehod Olomouc a výjezd SKPV Olomouc<sup>1</sup>, od kterých jsem se dozvěděl bližší informace k případu. Dále jsem se dozvěděl, že na místě se nachází přítel zemřelé Martiny Novákové mladistvý Marek Nový, který byl přímým svědkem nehody a z události je otřesený.

Okamžitě jsem šel za uvedeným mladíkem, který se nacházel v blízkosti čerpací stanice, společně se skupinkou dalších osob. Na místě byl krizový intervent Hasičského záchranného sboru Olomouc, který mne představil a jím započatou intervenci jsem převzal. S Markem Novým jsem po domluvě šel do osobního vozidla, kterým přijela na místo jeho matka a další mladý pár, jelikož venku bylo chladno a navíc na místo přijela média, tak abych zamezil jejich kontaktu s mladistvým. Marek Nový začal ve vozidle mluvit o tom, co se stalo, že byli s Martinou a dalšími kamarády na čerpací stanici, poté chtěli přejít přes cestu, všichni čekali na straně čerpací stanice, ale Martina se najednou rozběhla přes cestu. Marek na ni volal, aby se zastavila, protože tam po silnici jelo auto, ale ona ho neposlechla

---

<sup>1</sup> Výjezdovou skupinu služby kriminální policie a vyšetřování tvoří zpravidla vyšetřovatel případu, který vede činnost policistů na místě a koordinuje jejich postup, operatívec SKPV, který provádí dílčí úkony na místě činu a kriminalistický technik, který provádí ohledání místa činu, fotodokumentaci a zajištění kriminalistických stop.

a běžela přes cestu, kde ji srazilo vozidlo. Marek byl zjevně otřesený, chvílemi tiše plakal, třásl se, mluvil tichým hlasem. Vzhledem k tomu, že se výjezdové skupině nedařilo zjistit totožnost zemřelé dívky, tak jsem se Marka zeptal na nacionále jeho zemřelé přítelkyně, které mi sdělil a tyto jsem následně předal vyšetřovateli případu. S vyšetřovatelem jsem se dále domluvil, že Marek Nový není v současné době schopen výslechu a doporučoval jsem, aby společně se svou matkou odjel domů, což vyšetřovatel akceptoval s tím, že jej k výslechu nyní potřebovat nebude. Vrátil jsem se za matkou Marka Nového, které jsem vysvětlil, aby syna nenechávala samotného, aby o zemřelé přítelkyni mluvil, pokud bude chtít a nenechal emoce uzavřené v sobě. Dále jsem jí doporučil, aby v případě potíží vyhledala se synem odbornou pomoc například u psychologa v jeho škole. Poté jsem si vzal kontaktní telefon na její osobu, předal jsem jí kontakt na mou osobu a oni z místa odjeli domů.

Na žádost dosahového důstojníka<sup>2</sup> jsem následně šel za rodinou řidiče vozidla, kterým byla mladistvá dívka sražená, jelikož se nacházeli ve špatném psychickém stavu.

Rodina řidiče Petra Svobody seděla mlčky ve služebním vozidle, byl zde řidič a jeho manželka a dále oba jeho rodiče. Opakovaně jsem se pokoušel navázat hovor s Petrem, který mi jednoslovně odpovídal, ale nechtěl se zapojit do hovoru, stejně tak jeho manželka. Rodiče pak byli sdílnější, kdy já jsem jim vysvětlil, aby na syna s manželkou dali pozor, aby zůstali v rodinném kruhu a aby mluvili o tom, co se dnes stalo. Na žádost otce jsem dále zjistil, že jejich vozidlo bude policií zajištěno a odtaženo z místa pro případ, že bude nutné provedení znaleckého zkoumání. Dále jsem zjistil totožnost celé osádky, kterou jsem následně předal vyšetřovateli případu. Opět jsem se s vyšetřovatelem domluvil, že řidič Petr Svoboda není v současné době schopen výslechu, s čímž souhlasil a po domluvě jsem zajistil odvoz rodiny domů do místa jejich bydliště. Rodičům jsem dále sdělil, že v případě zdravotních problémů některého z členů rodiny mají vyhledat odbornou pomoc a předal jsem jim kontaktní číslo na můj mobilní telefon, aby mi mohli v případě potřeby zavolat. Po této informaci byla rodina převezena služebním vozidlem Policie České republiky do místa jejich trvalého bydliště.

---

<sup>2</sup> Dosahový důstojník – služební funkcionář z příslušného územního odboru Policie České republiky, který v rámci služební pohotovosti dohlíží a koordinuje postup policejních složek na místě činu u vybraných událostí.

Vzhledem k tomu, že i přes potřebnou poskytnutou součinnost nebylo možné zjistit totožnost zemřelé dívky, tak jsem telefonicky kontaktoval paní Novou, matku Marka Nového, kterou jsem opětovně žádal, zda může zjistit totožnost zemřelé dívky, kdy ona mi po chvíli sdělila, že v jejich vozidle je peněženka Martiny Novákové i s jejími doklady. Z těchto dokladů mi poté nadiktovala nacionále zemřelé. Paní Nové jsem poděkoval a požádal jsem ji, aby předmětnou peněženku předala policistům, kteří si pro ni přijedou. O zjištěných skutečnostech jsem informoval vyšetřovatele případu.

Cestou operačního důstojníka<sup>3</sup> jsem ověřil totožnost mrtvé dívky a zjistil jsem, že má hlášeno trvalé bydliště u svého otce Jaroslava Nováka na adrese Drahotuše 102, matka zemřelé paní Jitka Vránová má jako trvalé bydliště uvedenu stejnou obec, avšak jiné číslo domu. Od operačního důstojníka jsem dále získal z policejních evidencí telefonický kontakt na pana Nováka.

Služebním vozidlem jsem následně odjel na adresu Drahotuše 102, jedná se o rodinný dům na okraji obce. Na zvonění na domovní zvonek nikdo nereagoval. Z tohoto důvodu jsem zavolal na telefonní číslo pana Nováka, kde se mi však ozvala neznámá žena, která mi poté, co jsem se představil a sdělil jsem jí, že hledám pana Nováka, odvětila, že nikdo takový tam není a poté zavěsila. Obešel jsem tedy dům a všiml jsem si, že v jednom okně v přízemí svítí světlo. Zaklepal jsem na okno, zprvu bez reakce, na opakované klepání se otevřely domovní dveře, ve kterých byla nějaká žena, která byla zřejmě pod vlivem alkoholu. Této ženě jsem se představil a požádal jsem ji, zda bych mohl mluvit s panem Novákem, na což mi odpověděla, že ho musí vzbudit. Podle hlasu jsem poznal, že se jedná o ženu, se kterou jsem před okamžikem mluvil po telefonu, když jsem volal panu Novákovi.

Po chvíli přišel ke dveřím pan Novák, kterému jsem se představil a požádal jsem ho, zda bychom si mohli někde sednout a promluvit si. Byl jsem uveden do chodby domu, kde v zádveři bylo posezení, ke kterému jsme se společně s panem Novákem posadili. U stolu jsem mu pak oznámil tragickou událost ohledně úmrtí jeho dcery. Na toto oznámení pan Novák reagoval tak, že se prudce zvedl ze židle, řekl mi, jestli můžu počkat a odešel někam do útrobu domu.

---

<sup>3</sup> Operační důstojník – důstojník Policie České republiky na integrovaném operačním středisku Policie České republiky, který zajišťuje chod tísňové linky 158.

Po chvíli za mnou přišla žena, která mi otvírala dveře a ptala se mne, co se stalo. Zeptal jsem se jí, kdo je, kdy ona mi řekla, že je Jitka Vránová a je matka Martiny Novákové. Na to si sedla ke stolu a já jsem jí sdělil, že její dcera byla účastnicí dopravní nehody a svým zraněním na místě podlehla. Paní Vránová na mé oznámení reagovala tak, že zůstala sedět u stolu a zírala do prázdna. Chvíli jsem ji nechal, aby informaci vstřebala. V té době do chodby přišla další neznámá žena v noční košili, která se zeptala paní Vránové, co se stalo. Paní Vránová jí řekla, že Martina je mrtvá, že ji přejelo auto a že jsem jim tuto zprávu přišel oznámit. Tato žena, matka paní Vránové, na to reagovala tak, že pokrčila rameny a konstatovala, že už to má Martina za sebou, už je jí dobře. Poté zaklepal na dveře, které byly vedle vstupních dveří, odtud vyšla starší paní v noční košili, které řekla, co jsem přišel oznámit. Stará paní, dle pozdější rozmluvy jsem pochopil, že se jedná o matku pana Nováka, tedy babičku Martiny, začala hlasitě plakat a naříkat, matka paní Vránové ji konejšila slovy: „Nebreč babi, Martina už to má za sebou, už je jí líp. Bylo to rychlé, byla na místě mrtvá.“

Chvíli jsem nechal přítomné dát průchod emocím a v té době se v chodbě objevil mladík ve věku cca 15 let, později jsem se dozvěděl, že se jedná o nezletilého bratra Martiny. Než jsem stačil zareagovat, tak k němu přišla paní Vránová starší, která mu řekla: „Už nemáš sestru, už máš jen malého brášku, sestru ti přejelo auto.“ Bratr Martiny na to reagoval naprosto klidně, bez projevu emocí, kdy pouze pokrčil rameny a konstatoval: „No, tak už nemám sestru, aspoň mi zbyl brácha.“ Poté z chodby odešel pryč.

Situace na místě v té době začala být značně nepřehledná. Babička Martiny hlasitě plakala a ptala se, co bude dál. Opakovaně jsem se jí snažil vysvětlit další postup policejního orgánu během vyšetřování. Paní Vránová seděla u stolu, zapálila si cigaretu, která jí po chvíli zhasla, protože ji jen držela v ruce a stále se dívala do rohu místnosti a měla nepřítomný výraz.

V té době vstupními dveřmi přišel další muž, o kterém jsem se následně dozvěděl, že se jmenuje Roman a je strýc Martiny. Tento muž byl zjevně opilý, choval se hlučně, hlasitě mluvil, vrávoral a poté, co se od přítomných dozvěděl, co se stalo, tak událost začal popírat, začal vykřikovat, že to není pravda, že na Martinu čekal na nádraží u vlaku, až přijede od svého přítele a že se jde podívat, jestli není Martina ve svém pokoji. Po chvíli se vrátil a plačtivě křičel, že to nemůže být pravda a po chvíli vyběhl z domu ven. Po krátké době se však Roman vrátil společně se svou družkou, která byla velmi opilá, vrávorala, bez opory nebyla schopná stát, a která už před příchodem do domu venku velmi vulgárně křičela, že je to blbost, že policajti se spletli, že Martina není mrtvá a chovala se velmi hystericky. Na její



chování reagovala paní Vránová, která se vytrhla z letargie a začala na tuto ženu křičet, aby držela hubu a vypadla, že ji tam nechce a následně vyběhla z domu ven na dvůr, kde kopala do předmětů kolem sebe. Rychle jsem vyběhl z domu za paní Vránovou, která se přede mnou zhroutila na zem, zvedl jsem ji ze země a snažil jsem se ji uklidnit. Požádal jsem Romana, aby jí přinesl kabát, protože venku bylo chladno a paní Vránová byla pouze v triku. Potom, co jsem jí obléknul bundu, jsem ji podepřel, objal ji a společně jsme se šli projít, abych ji dostal od družky Romana, která neustále hystericky a vulgárně křičela, že Martinu někdo zabil, že ten řidič, který ji srazil, jel určitě rychle a nedával pozor apod. Chvíli jsme se mlčky s paní Vránovou procházeli a v té době začala plakat a poprvé projevila smutek. Konejšil jsem ji a uklidňoval, nabídl jsem jí cigaretu, kterou přijala a zapálila si ji. Po nějaké době za námi přišel Roman, který v ruce nesl láhev rumu. Tuto láhev si od něj vzala jeho družka, která se z ní vydatně napila.

V té době jsem Romana požádal, aby svou družku odvedl pryč, protože je opilá a její přítomnost má negativní vliv na paní Vránovou, která když ji viděla nebo slyšela, tak začala být agresivní, začala křičet, ať jde pryč, vulgárně nadávat a bouchat do věcí. Roman mne poslechl a svou družku odvedl pryč, sám se po chvíli vrátil zpátky, již se choval klidněji, neustále se mi omlouval a děkoval mi. Mluvil o tom, že jsou zde na návštěvě, bydlí v Brně, kam se v neděli vrací. Pak se mi zase omlouval za své chování a opakovaně se mne ptal, zda je pravda, že je Martina mrtvá, což jsem mu opakovaně potvrdil. S paní Vránovou jsme se po nějaké době vrátili zpátky do domu, kde jsem ji posadil ke stolu, na papír jsem ji napsal kontakt na vyšetřovatele a na mne. Opakovaně jsem jí vysvětlil další postup ze strany Policie České republiky.

Tou dobou se do chodby vrátil pan Novák, který se mi omlouval, že odešel, ale chtěl být sám. Během našeho hovoru se třásl, zajíkal se a koktal, chvílemi plakal. I jemu jsem vysvětlil, jak bude v následujících dnech probíhat vyšetřování policejního orgánu, za což mi opět děkoval. Vysvětlil jsem mu, že v případě jakýchkoliv potíží má vyhledat odbornou pomoc, dále jsem mu doporučil, aby nenechával svou družku paní Vránovou o samotě a společně aby mluvili o tom, co se jejich dceři stalo, a dali průchod svým emocím. V případě potřeby mne mohou kontaktovat na mém služebním telefonu, jehož číslo jsem mu předal. Od pana Nováka a jeho družky paní Vránové jsem si vzal kontaktní telefonní čísla, abych je následně mohl předat vyšetřovateli. Pozůstalým jsem předal informační brožuru Základní informace pro pozůstalé, která mimo jiné obsahuje praktické rady, jak postupovat při úmrtí, vybavení pohřbu a poradenství pro pozůstalé.

Na místě postupně došlo k uklidnění situace, babička Martiny šla do svého pokoje a paní Vránová se částečně uklidnila, seděla společně s Romanem u stolu a ten ji objímal a konejšil.

Tímto byla intervence ukončena a z místa jsem odjel, získané kontaktní údaje k rodinným příslušníkům jsem předal vyšetřovateli případu.

V sobotu 29. května 2018 mi na můj služební telefon volala paní Vránová, která se mne ptala, co má v dané věci dále dělat, jelikož se jí nikdo ze strany Policie České republiky neozval. Vzhledem k tomu, že jsem měl dovolenou a o víkendu jsem nemohl zjistit, kdo má přidělený spisový materiál s případem dopravní nehody Martiny Novákové, přislíbil jsem jí, že hned v pondělí zjistím dostupné informace a zajistím, aby ji kontaktoval vyšetřovatel případu, který jí sdělí, jak ve věci dále postupovat. To jsem také učinil, v pondělí 31. května 2018 jsem kontaktoval vyšetřovatele SKPV Olomouc, kterého jsem požádal, aby neprodleně zavolal paní Vránové a zodpověděl jí její dotazy.

## 8.2 Případ č. 2

### **Oznámení o dopravní nehodě se smrtelným zraněním mezi obcemi Horní Moštěnice a Říkovice za účasti policistky**

**Datum a doba provádění krizové intervence:** 2. června 2016 v době od 23:00 hodin do 02:00 hodin dne 3. června 2016, následně 10:00 hodin až 12:30 hodin dne 3. června 2016

**Místo poskytované krizové intervence:** Fakultní nemocnice Olomouc, I. P. Pavlova

**Forma krizové intervence:** osobní

**Příjemce krizové intervence:** Jana Široká, nar. 1973, Radek Široký, nar. 2002

**Zasahující krizový intervent:** prap. Tomáš Nedorostek

#### **Stručný popis události:**

Dne 2. června 2016 kolem 20:05 hod na silnici I třídy číslo 53 mezi obcemi Horní Moštěnice a Říkovice řídila v době mimo službu policistka Obvodního oddělení Policie České republiky Kroměříž Jana Široká, nar. 1973, osobní motorové vozidlo značky Škoda Felicia registrační značky 4B1 4339, ve kterém se v danou chvíli na místě spolujezdce nacházel její manžel Karel Široký a na zadních sedačkách pak seděli jejich tři děti Radek (nar. 2002), Michal (nar. 2012) a Petra (nar. 2013) Širocí. Při úkonu předjíždění přejela řidička Jana Široká do protisměrné části vozovky, kde došlo k čelnímu střetu s protijedoucím osobním motorovým vozidlem značky Škoda Octavia registrační značky 4K5 5898, které řídil Pavel Trávníček, nar. 1987, po střetu vozidlo Škoda Felicia vyjelo vlevo mimo

komunikaci, kde skončilo v příkopu, přičemž vozidlo Škoda Octavia po středu přešlo do protisměrné části vozovky, kde najelo na svodidlo a přitom se otřelo o protijedoucí osobní motorové vozidlo značky Seat Leon registrační značky 5M7 6968, které řídil Milan Pánek, nar. 1959. Při dopravní nehodě došlo u usmrcení spolujezdce Karel Širokého, nar. 1978 z vozidla Škoda Felicia. Dechová zkouška na alkohol u přítomných řidičů byla negativní, technická závada jako příčina dopravní nehody nabyta na místě zjištěna ani uplatněna. Věc je dále šetřena Generální inspekcí bezpečnostních sborů, kterou budou zahájeny úkony trestního řízení.

### **Průběh krizové intervence**

Dne 2. června 2016 v 22.50 hodin jsem byl požádán pracovníkem integrovaného operačního střediska Krajského ředitelství Policie České republiky Olomouc o krizovou intervenci u dopravní nehody se smrtelným zraněním za účasti policistky Obvodního oddělení Kroměříž.

Telefonicky jsem se kontaktoval s vyšetřovatelkou případu, která mi sdělila, že došlo k dopravní nehodě, kdy řidička, policistka Jana Široká během předjížděcího manévru přehlédla protijedoucí vozidlo, se kterým se čelně střetla. Během dopravní nehody došlo k úmrtí spolujezdce ve vozidle Jany Široké, jejího manžela Karla Širokého a ke zranění jejich tří dětí, které se nacházely na zadním sedadle. Jana Široká se v současné době nachází na ošetření na urgentním příjmu Fakultní nemocnice Olomouc, kdy o úmrtí manžela dosud nebyla informována. Ke zranění dalších osob nedošlo.

Ihned jsem jel na urgentní příjem Fakultní nemocnice Olomouc, kde jsem zjistil, že paní Široká je na oddělení Emergency a čeká na překlady na traumatologické oddělení jednotky intenzivní péče, kde bude hospitalizována. Od ošetřujícího lékaře jsem se dále dozvěděl, že je u ní krizový intervent Fakultní nemocnice Olomouc. Po několika minutách za mnou přišel intervent Fakultní nemocnice Olomouc pan Patrik Levý, který mi sdělil, že paní Širokou již informoval o úmrtí jejího manžela, respektive potvrdil její domněnku, jelikož viděla, jak na místě nehody jejího manžela resuscitují záchranáři a z toho dovodila, že je manžel mrtvý.

Od ošetřujícího lékaře jsem dále zjistil zdravotní stav dětí paní Široké, kdy syn Radek měl zlomený femur a právě byl na operačním sále, syn Michal utrpěl zranění hlavy, konkrétně stržení kůže s vlasy na hlavě, nejednalo se o ztrátové zranění a v současné době byl na operačním sále, kde se podroboval lékařskému zákroku. Nejmladší dcera Petra utrpěla kontuzi zápěstí a byla hospitalizována na dětském oddělení Fakultní nemocnice Olomouc,

kdy ihned po uložení do postele usnula. Samotná paní Široká měla zlomená dvě žebra a zhmožděná játra.

Po zjištění těchto informací jsem šel na sálek za paní Širokou, které jsem se představil, chytil jsem ji za ruku, kterou mi stiskla, a začali jsme se spolu bavit. Paní Široká mi vyprávěla, že jela s manželem a dětmi na svatbu jejich bratrance do Kladna, přespat měli u její matky v Hradci Králové a následující den chtěli jet na obřad. Mluvila o tom, že nechápe, proč začala předjíždět, nikdy nebyla dobrá řidička, jezdila pomalu, na samotnou nehodu si nevzpomínala. Po dopravní nehodě viděla manžela, jak se jej záchranáři snaží resuscitovat, kdy viděla jeho bílou tvář. Neustále opakovala, že by dala vše za to, aby manžel žil, mluvila o tom, že jsou spolu 17 let, odstěhovali se s dětmi z Kladna do Kroměříže, kde začala pracovat na obvodním oddělení Policie České republiky, manžel si hledal práci. Společně si koupili rodinný dům, který chtěli rekonstruovat, což byl jejich společný sen. Pak mluvila o plánech, které s manželem měla, mluvila o dětech, o společném životě a jejich strastech. Vzpomínala, že někdy byla na manžela zlá kvůli malichernostem, což ji teď hodně mrzí.

V té době byla paní Široká přeložena na jednotku intenzivní péče traumatologické kliniky Fakultní nemocnice Olomouc, se svolením lékaře jsem u ní mohl zůstat. Poté, co zdravotní personál uložil paní Širokou na lůžko, jsme pokračovali v započatém hovoru. Během hovoru mne paní Široká požádala, že nemá své osobní věci jako je mobilní telefon, doklady, služební průkaz, atd. Z tohoto důvodu jsem kontaktoval vyšetřovatelku a požádal ji, zda by paní Široká mohla své věci dostat zpět. Vyšetřovatelka mi přislíbila, že po skončení šetření na místě dopravní nehody přijede za paní Širokou do nemocnice a její osobní věci jí předá.

Paní Široká se mi věřila s obavou, že má strach, že ji za to, co udělala, vyhodí od Policie České republiky a ona tak bude mít ještě existenční problémy. Snažil jsem se ji uklidnit tím, že se v jejím případě nejedná o úmyslný čin a že ji zcela určitě nepropustí.

Dále se paní Široká ptala na své osobní věci a na vozidlo, co s ním bude, že tam měli burčák a koláče na svatbu, děti tam měly šaty, dcera měla být družička, ona sama si prý koupila také šaty a manžel oblek, ve kterém mu to moc slušelo. Přislíbil jsem, že zjistím, kde se ty věci nachází a dám jí vědět.

Později téhož večera na oddělení jednotky intenzivní péče traumatologické kliniky Fakultní nemocnice Olomouc přivezli po operaci jejího syna Radka Širokého, který však po narkóze nebyl schopen komunikovat a po chvíli usnul.

Vzhledem k pozdní noční době jsem byl kolem 02:00 hodin dne 3. června 2016 zdravotnickým personálem požádán, abych svou návštěvu ukončil, aby ostatní pacienti mohli spát, jelikož se jednalo o vícelůžkový pokoj. Tuto žádost jsem respektoval, s paní Šírokovou jsem se rozloučil a z místa odešel. Před odchodem jsem paní Šírokové dal mé kontaktní telefonní číslo, aby mi v případě potřeby mohla zavolat.

Následující den ráno mi paní Šírová volala, zda bych jí mohl zajistit ten její slíbený mobilní telefon, jelikož jej do současné doby nemá. Volal jsem tedy vyšetřovatele případu, která mezitím paní Šírokové kabelku i s věcmi předala.

Kolem 10:00 hodin dne 3. června 2016 jsem jel do Fakultní nemocnice Olomouc za paní Šírokovou na návštěvu, vzal jsem jí čokoládu pro děti. V době mého příchodu ležela paní Šírová na posteli vedle svého syna Radka, kdy mi říkala, že syn už ví o tom, že je jeho tatínek mrtvý. Radkovi jsem vysvětlil, kdo jsem a chvíli jsme spolu mluvili. Paní Šírová mi sdělila, že její maminka je na cestě za ní i s jejím třetím synem, kterého má u sebe. Vzhledem k tomu, že maminka paní Šírokové i s jejím vnukem cestovali vlakem a Olomouc neznají, tak jsem se nabídl, že pro ně zajedu na nádraží a do nemocnice je dovezu. Následně si paní Šírová zavolala z mého služebního telefonu své matce, kterou informovala, na čem jsme se domluvili. Potom jsme se s paní Šírokovou opět začali bavit, kdy ona mi říkala, že si není jistá, jestli se nemá vrátit do Kladna, nebo jestli má zůstat v Kroměříži a naplnit tak manželův a její sen, v tomto jsem jí vysvětlil, že na podobná rozhodnutí je příliš brzy.

Po příjezdu její matky do Olomouce jsem jel na nádraží, kde jsem ji vyzvednul a odvezl za dcerou do nemocnice, kde jsem ji dovedl až na pokoj. Po vzájemné dohodě jsem poté intervenci ukončil a rodinu nechal o samotě s tím, že pokud bude paní Šírová potřebovat, aby se mi ozvala. Před odchodem jsem paní Šírokové předal informační brožuru Základní informace pro pozůstalé, která mimo jiné obsahuje praktické rady, jak postupovat při úmrtí, vybavení pohřbu a poradenství pro pozůstalé.

Následně jsem volal vedoucímu Obvodního oddělení Policie České republiky Kroměříž npor. Neradilovi, který již byl o události informován. Vysvětlil jsem mu obavy paní Šírokové, kdy on mi přislíbil, že jí bude co nejvíc nápomocen, aby se jej nebála s případnou žádostí oslovit.

Dále jsem kontaktoval pracovníka Generální inspekce bezpečnostních sborů pplk. Dlouhého, který mi sdělil, že vozidlo paní Šírokové je zajištěno i se všemi věcmi na Územním odboru Policie České republiky v Olomouci a následně jí bude předáno.

Všechny zjištěné informace jsem následně telefonicky předal paní Široké. Rovněž jsem ji doporučil, aby se nebála oslovit své okolí s případnou žádostí o pomoc. Pokud se týká jejích dětí tak jsem doporučil, aby případné problémy řešila s pedagogy nebo se školním psychologem a v případě potíží aby se obrátila na odbornou pomoc.

Tímto byla intervence ukončena.

### 8.3 Případ č. 3

#### **Pohlavní zneužití Krčmaň Kovaříková**

**Datum a doba provádění krizové intervence:** Od 21:00 hodin dne 5. srpna 2018 do 01:00 dne 6. srpna 2018

**Místo poskytované krizové intervence:** Krčmaň 245, Územní odbor Policie České republiky Olomouc, Žižkovo nám.

**Forma krizové intervence:** osobní

**Příjemce krizové intervence:** Kristýna Kovaříková, nar. 2000, Martina Kovaříková, nar. 1973, Petr Kovařík, nar. 1993, Karel Kovařík, nar. 1971

**Zasahující krizový intervent:** prap. Tomáš Nedorostek

#### **Stručný popis události:**

Dne 5. června 2018 oznámila Martina Kovaříková, že její dcera Kristýna Kovaříková, měla být v přesně nezjištěnou dobu v období let 2004 až 2007, na přesně nezjištěném místě, opakovaně sexuálně obtěžována ze strany svého otce Karla Kovaříka, který ji měl osahávat na intimních partiích. K pohlavnímu styku nedošlo.

#### **Průběh krizové intervence**

Dne 5. června 2018 v 20:30 hodin jsem byl požádán pracovníkem Integrovaného operačního střediska Krajského ředitelství Policie České republiky Olomouc o krizovou intervenci u případu pohlavního zneužití Kristýny Kovaříkové, kdy cca před deseti lety ji měl opakovaně osahávat na intimních částech těla její vlastní otec Karel Kovařík. Když byl Karel Kovařík s tímto tvrzením ze strany své rodiny konfrontován, tak měl uvést, že skočí z okna nebo že spáchá sebevraždu tím, že si vezme nějaké prášky.

Po tomto oznámení jsem telefonicky kontaktoval vyšetřovatelku případu, se kterou jsem se domluvil, že přijedu na místo, tedy do obce Krčmaň, kde se v současné době všichni zúčastnění nachází.

Služebním vozidlem jsem se ihned dostavil do rodinného domu na adrese Krčmaň 245. Zde jsem se od vyšetřovatelky případu dozvěděl bližší okolnosti případu s tím, že čin

bude zřejmě kvalifikován jako pohlavní zneužití. Ze strany vyšetřovatelky jsem byl požádán, zda bych mohl promluvit s otcem poškozené panem Karlem Kovaříkem. Dle sdělení u něj byl dnešního dne lékař, který jej prohlédl a neshledal důvody hospitalizace. S vyšetřovatelkou jsem se dohodl, že paní Kovaříková s dcerou pojedou na Územní odbor Policie České republiky Olomouc, Žižkovo náměstí k provádění prvotních procesních úkonů a já zůstanu s otcem a synem v domě v Krčmani. Po provedení intervence v Krčmani se přesunu na Územní odbor Policie České republiky Olomouc, Žižkovo náměstí za paní Kovaříkovou a její dcerou.

Po odjezdu vyšetřovatelky z místa jsem šel nejprve za Petrem Kovaříkem, bratrem Kristýny, který se nacházel v přízemí domu. Poté, co jsem se představil, jsme si sedli v kuchyni domu, kde mi pan Kovařík mladší začal vyprávět o svém otci, že s ním má vcelku dobrý vztah, pouze mu vadí, že ho jeho otec nikdy za nic nepochválí, vždycky musí být všechno podle něj. Oba dva jsou zaměstnaní v jedné firmě, kde spolu pracují v jedné kanceláři. Dále mi pan Kovařík mladší řekl, že neví, jak se má nyní ke svému otci chovat, nechce ho vidět, nechce se s ním ani bavit. Má pocit, že jeho otec mu lhal a on potřebuje čas, aby si všechno nechal projít hlavou. Společně jsme se domluvili, že si půjdu promluvit s jeho otcem a zkusíme najít nějaké vhodné řešení.

Následně jsem odešel za panem Kovaříkem starším, který se nacházel v horním patře domu v obývacím pokoji. Poté co jsem se mu představil, začal mluvit o tom, že je pravda, že se dnes zmínil, že by si něco udělal, že skočí z okna nebo si vezme nějaké prášky, ale tyto řeči nemyslel vážně, byla to jen taková demonstrace. Pak mi pan Kovařík uvedl, že je celý jeho život v troskách, protože ho dcera obvinila z pohlavního zneužití, což není pravda, nic takového neudělal. Údajně to dcera udělala proto, že se na něj zlobí, že se z domu odstěhovali jeho rodiče, což mu dcera vyčítá a klade mu to za vinu, že je vyšťval. Dále mluvil o tom, že už nic nebude jako dřív, on všechno ztratil a podobně. Nedokázal pochopit, proč ho chce dcera poškodit, on jí nic neudělal, všechno by jí odpustil, ani za to, co o něm teď řekla, proti ní necítí zášť, jelikož je to jeho dcera a jí by dokázal odpustit cokoliv. Neustále opakoval, že je všechno zničené a že už nikdy nic nebude jako dřív.

Pana Kovaříka jsem se snažil uklidnit s tím, že jsem mu nastínil další průběh prověřování ze strany Policie České republiky a v případě jeho nevinny to jistě vyšetřování prokáže. Dále jsem s ním mluvil o jeho synovi, snažil jsem se mu vysvětlit, že syn celou situaci vnímá velmi intenzivně a potřeboval by prostor k tomu, aby si dal v hlavě všechno do pořádku. Doporučil jsem mu, že by bylo vhodným řešením, kdyby například odešel na

několik dní z domu k rodině či přátelům, aby se situace u něj doma stabilizovala, kdy on na toto odpověděl, že si o této možnosti promluví s manželkou. Dále jsme se bavili, že by bylo vhodné, kdyby navštívil psychologa či psychiatra, kde by se nechal vyšetřit a případně by se zde léčil, aby ukázal rodině, že má zájem o nápravu, kdy s tímto souhlasil, že se nechá vyšetřit a neustále opakoval, že nic špatného, co o něm tvrdí jeho dcera, neudělal.

Po nějaké době jsem se vrátil za panem Kovaříkem mladším v přízemí domu, kterému jsem řekl, na čem jsme se s jeho otcem shodli, kdy on se neustále ptal, jestli má jít zítra do práce, protože se nechce vidět s otcem. Nakonec se rozhodl, že následující den zůstane doma, kdy na moje doporučení zavolal své přítelkyni, která slíbila, že za ním hned ráno přijede a bude s ním v jeho bytě. V té době mi volala vyšetřovatelka případu s tím, že poškozená slečna Kristýna Kovaříková by se mnou chtěla mluvit, z tohoto důvodu jsem na místě intervenci ukončil a přesunul jsem se na Územní odbor Policie České republiky Olomouc, kde se nacházela poškozená se svou matkou.

Společně se slečnou Kristýnou jsem se usadil v kanceláři, kde jsem se jí představil a vysvětlil jsem jí, kdo vlastně jsem. Ona sama mi řekla, že otcí nechce nijak ublížit, že proti němu necítí nějakou zášť, ale chce, aby se její otec všem přiznal, co jí udělal. Pak začala mluvit o tom, že neví, co má dělat, chvílemi plakala. Opakovala, že nechce otcí ublížit, že chce jen tu pravdu. Ona se snažila celou událost nejdříve skrývat, protože se za to, co jí její otec udělal, styděla. Později začala mít deprese, špatně spala, otcí se vyhýbala, nechtěla s ním zůstat o samotě. V posledních týdnech se situace zhoršovala, tak se svěřila své matce, co se stalo, protože již ten tlak nemohla vydržet. Její matka jí nejprve moc nevěřila, opakovaně se jí ptala, jestli si to špatně nevyložila, když jí například otec umýval a podobně, ale nakonec jí uvěřila a zavolala na Policii České republiky, kde oznámila, co se mělo stát. Asi před dvěma dny byla Kristýna za svým otcem a řekla mu, na co si vzpomíná, že jí dělal, kdy on jí měl potvrdit, že se to skutečně stalo, ale když přišla matka poškozené, tak před ní popřel, že by k něčemu došlo. Opakovaně jsem jí ujistil o legitimitě jejich pocitů s tím, že dobře, že se své matce svěřila. Rovněž jsem jí doporučil, aby řekla svému otcí, jak jí ublížil a řekne mu, že chce, aby se přiznal k tomu, co udělal. S vyšetřovatelkou jsem se domluvil, zda je možné výslech poškozené odložit do doby, než se bude cítit líp, kdy jsme se dohodli, že termín výslechu necháme otevřený a vyšetřovatel, který dostane spis přidělený, se s poškozenou na termínu dohodne telefonicky.

Následně jsem slečně Kovaříkové nabídl pomoc od Bílého kruhu bezpečí o. s., vysvětlil jsem jí princip fungování a jaké služby tato organizace nabízí, rovněž jsem jí předal



informační brožuru se základními informacemi a kontaktními údaji o této společnosti. Slečna Kovaříková požádala, zda si o tom může promluvit se svou matkou, což jsem jí umožnil a před její matkou jsem znovu zopakoval, co Bílý kruh bezpečí o. s. nabízí. Poté, co si poškozená promluvila se svou matkou tak souhlasila s předáním osobních údajů centrále Bílého kruhu bezpečí o. s. a podepsala tiskopis souhlas s předáním osobních údajů Bílému kruhu bezpečí o. s.

Nakonec jsem se posadil do kanceláře společně s matkou poškozené paní Martinou Kovaříkovou, která začala mluvit o tom, jak se jí její dcera svěřila, co jí měl její otec provádět s tím, že nejprve dceři nevěřila, myslela si, že si špatně vyložila, když ji například její otec umýval a podobně, ale dcera si stála za svým a neustále opakovala, že říká pravdu. Paní Kovaříková starší mi říkala, že neví, co má dělat, mluvila o tom, že podniká v zahradnictví, kdy se jedná o sezónní práce a v zimě je finančně závislá na svém manželovi. Dcera studuje a je předpoklad, že půjde studovat na vysokou školu, což je finančně náročné a ona by to se svým výdělkem zřejmě nezvládla. Dále mluvila o svém vztahu k manželovi, k jeho rodičům, se kterými měla problémy, když bydleli v jednom domě, hlavně se svou tchýní. Asi před dvěma lety se tchýně se svým manželem odstěhovala do Přerova a v přízemí domu nyní bydlí její syn Petr. Paní Martina Kovaříková se mi svěřila, že neví, co má dál dělat, kdy jsme se shodli na tom, že nechá na nějakou dobu dceru u svých rodičů v Lipníku nad Bečvou.

S vyšetřovatelkou případu, paní Kovaříkovou a její dcerou jsem se domluvil, že je odvezu do Lipníku nad Bečvou k jejím rodičům, s čímž všichni souhlasili.

S paní Kovaříkovou a její dcerou jsem se také dohodnul, že zítra dcera nepůjde do školy, ale zůstane doma, aby si odpočinula, jelikož již byla asi jedna hodina po půlnoci a obě ženy byly unavené.

Oběma ženám jsem doporučil, aby nezůstávaly samotné a vše řešily v rodinném kruhu. Slečně Kovaříkové jsem doporučil, aby nenechávala své pocity v sobě, ale aby se svěřila své matce, případně nějaké blízké osobě. Rovněž jsem doporučil, aby využila spolupráci s organizací Bílý kruh bezpečí o. s., případně vyhledala jinou odbornou pomoc psychologa.

Dále jsem slečně Kovaříkové předal kontakt na mne, aby mne mohla v případě potřeby kontaktovat.

Nakonec jsem paní Kovaříkovou starší odvezl do místa bydliště v Krčmani, protože chtěla zkontrolovat svého syna Petra. Slečnu Kovaříkovou jsem odvezl k jejím prarodičům do Lipníku nad Bečvou.

Dne 6. srpna 2018 po ukončení intervence jsem telefonicky předal údaje na centrálu Bílého kruhu bezpečí o. s. na linku 257 317 110.

Tiskopis souhlas s předáním osobních údajů Bílému kruhu bezpečí o. s. je součástí záznamu o krizové intervenci.

#### **8.4 Příklad č. 4**

##### **Znásilnění Přerov, ul. Kratochvílova Junáková**

**Datum a doba provádění krizové intervence:** Od 16:30 hodin dne 9. dubna 2015 do 20:30 dne 9. dubna 2015

**Místo poskytované krizové intervence:** Obvodní oddělení Policie České republiky Olomouc II, ul. Heyrovského

**Forma krizové intervence:** osobní

**Příjemce krizové intervence:** Marie Junáková, nar. 1991, Petr Studený, nar. 1991

**Zasahující krizový intervent:** prap. Tomáš Nedorostek

##### **Stručný popis události:**

Dne 9. dubna 2015 v 16.00 hodin jsem byl požádán pracovníkem integrovaného operačního střediska Krajského ředitelství Policie České republiky Olomouc o krizovou intervenci pro paní Marii Junákovou, která oznámila opakované znásilnění ze strany pana Josefa Siváka, nar. 1970, který poškozené a jejímu příteli Petrovi Studenému, nar. 1991 pronajímá byt v Přerově na ul. Kratochvílova 1523. Poškozená měla být opakovaně znásilněna Josefem Sivákem v jeho bytě, v bytě poškozené a v podzemní garáži v zaparkovaném autě. Vzhledem k okolnostem vyžádal policejní orgán Obvodního oddělení Policie České republiky Olomouc 2 na místo výjezd interventů.

##### **Průběh krizové intervence**

Na místo krizové intervence jsem se dostavil služebním vozidlem v 16.30 hodin. S oznamovatelkou v té době hovořila výjezdová skupina SKPV, která prováděla šetření k případu, v čekárně u výslechové místnosti byl přítel poškozené pan Petr Studený. Pan Studený byl zjevně rozčilený, když jsem se s ním dal do hovoru, tak mi začal vyprávět, že s přítelkyní chodí již asi půl roku, znají se několik let a před týdnem spolu přestěhovali do pronajatého bytu, jelikož měli nějaké neshody s rodiči poškozené, u kterých bydleli do té doby.

Pan Studený dále uvedl, že dnes byl v práci, kam mu na jeho telefon volala jeho přítelkyně Marie Junáková s tím, že ji znásilnil pan Sivák, který jim pronajímá byt a bydlí

v tomtéž domě v protějším bytě. Přítelkyně mu do telefonu brečela, proto se rozhodl, že z práce odejde a půjde s přítelkyní věc oznámit na Policii České republiky, což také učinili. Dále vyprávěl o svém vztahu s přítelkyní, o tom, že si spolu rozumí, do budoucna plánují dítě a podobně. Občas v jejich vztahu dochází k hádkám, ale vždycky se nakonec usmíří. Pak vyprávěl o předchozích vztazích jeho přítelkyně s jinými muži, se kterými měla dle jeho slov smůlu, protože ji zneužívali tím, že se k ní chovali agresivně, nebo ji využívali finančně. Včerejšího dne, když byli spolu s přítelkyní doma, měli spolu pohlavní styk. Jeho přítelkyně se s ním nejprve nechtěla milovat, ale na jeho opakované naléhání nakonec souhlasila. Podle pana Studeného v té době vycítil, že něco není v pořádku, ale nějak to neřešil a nechal to být.

Dnes mu volala přítelkyně od svého psychologa, ke kterému pravidelně dochází. Jeho přítelkyně má plný invalidní důchod kvůli nějakým psychickým problémům, bere pravidelně léky. Do telefonu mu přítelkyně řekla, že ji dnes jejich soused Josef Sivák znásilnil, přičemž již předchozí den mělo ze strany Siváka dojít k blíže nespecifikovanému pokusu o intimní kontakt.

Pan Studený dále vyprávěl o sobě, mluvil o svých dřívějších problémech s drogami, pro které byl prověřován Policií České republiky, vyprávěl o svém životě, o svých zaměstnáních a podobně, postupně došlo k jeho zklidnění.

Následně jsem šel za paní Junákovou, se kterou jsem začal hovořit. Ona se spontánně rozmluvila o tom, jak se seznámila se svým současným přítelem Petrem Studeným, mluvila o jejich vztahu, o jejich dřívějších vztazích s muži, se kterými měla špatné zkušenosti, protože ji vždy jen využili a pak ji nechali. Poté mi řekla o svých zdravotních potížích, kdy se léčí s úzkostnou depresivní poruchou u akcentované osoby, která jí byla diagnostikována před několika lety, na svéprávnosti omezena není. Pravidelně chodí k psychologovi v Přerově, u kterého byla i dnešního dne a kterému se svěřila s tím, že byla znásilněna Sivákem. Její psycholog jí doporučil, aby věc oznámila na Policii České republiky, proto ihned zavolala svému příteli a společně se dostavili na Obvodní oddělení Policie Olomouc 2, kde učinili oznámení.

Paní Junákové jsem nabídl, zda nechce uvařit čaj nebo kávu, ona s vděkem přijala nabídnutý čaj. Poté se paní Junáková rozpovídala o svém vztahu s jejími rodiči, především mluvila o své matce, se kterou nemá dobrý vztah, matka se k ní chová chladně, má raději svého psa než svou dceru. Společně s přítelem Petrem Studeným bydleli několik měsíců u jejích rodičů, ale vzhledem k neshodám si našli vlastní bydlení. Našli si podnájem v bytě

pana Siváka, který bydlí se svou rodinou v druhém bytě na stejném patře. Paní Junáková dále hovořila o tom, jak od začátku, co se do bytu začali stěhovat, tak byl Sivák velmi ochotný jim pomoci, až se jí to zdálo podezřelé. Včerejšího dne pak byla v bytě společně se svým přítelem a byl zde na návštěvě i Sivák, který jim pomáhal se zařizováním. V jednu chvíli pak došlo k tomu, že její přítel Petr odešel vysypat odpadky, toho využil Sivák, který přišel za paní Junákovou, začal ji lichotit, po chvíli ji začal líbat na krku a hladit po celém těle a začal ji osahávat na prsou a genitáliích, čemuž se poškozená nebránila, sama uvedla, že jí to bylo příjemné. Následně Sivák několik minut orálně dráždil Junákovou na genitáliích, ona sama se mu nebránila. Před příchodem pana Studeného do bytu toho zanechali, rychle se oblékli a předstírali, jako by se nic nestalo.

Následující den ráno se poškozená znovu setkala se Sivákem, který za ní přišel, společně se šli sprchovat, ve sprše ji Sivák opět orálně uspokojoval, poškozená se mu nijak nebránila. V té době byl Petr Studený v práci. Následně se Sivák s Junákovou přesunuli do bytu pana Siváka, kde měli pohlavní styk, paní Junáková se tomuto styku opět nebránila, jak sama uvedla, jednalo se o dobrovolný pohlavní styk, nikdo ji k ničemu nenutil. Po nějaké době společně odešli do podzemních garáží, které se nachází pod domem, kde má Sivák svůj byt a zde v jeho vozidle měli další pohlavní styk na zadním sedadle jeho vozidla, opět se jednalo o dobrovolný styk, poškozená se nijak nebránila. Junáková poté Sivákovi navrhla, že by chtěla mít pohlavní styk s ním a jejím přítelem Petrem zároveň, s tím údajně Sivák souhlasil.

V odpoledních hodinách pak paní Junáková šla ke svému psychologovi, kde si uvědomila, co se stalo a začala mít výčitky svědomí vůči svému příteli, že jej podvedla. Z ordinace psychologa pak zavolala svému příteli, kterému řekla, že byla znásilněna, což nebyla pravda. Poškozená byla v první fázi intervence roztřesená, ale postupem času došlo k jejímu zklidnění. Po vzájemné domluvě jsem zůstal přítomný po celou dobu jejího podání vysvětlení.

V průběhu intervence jsem poškozené vysvětlil princip fungování Bílého kruhu bezpečí o. s. s tím, že ona souhlasila s předání osobních údajů Bílému kruhu bezpečí o. s., rovněž jsem jí předal informační leták s kontaktními údaji této organizace. Osobní údaje paní Junákové byly následně telefonicky předány centrále Bílého kruhu bezpečí o. s.

Po ukončení podání vysvětlení Marie Junákové byla má intervence ukončena.

V průběhu prověřování případu policejním orgánem bylo zjištěno, že ve věci není dáno podezření ze spáchání zločinu znásilnění.

## ZÁVĚR

Policisté se často setkávají s událostmi, které jsou značně obtížné a náročné pro občany. V mnoha případech je nezbytné poskytnutí první psychické pomoci či krizové intervence přímo na místě události. Na vzrůstající trend událostí, kdy se občané ocitnou v náročné životní situaci, a je vhodné poskytnutí první psychické pomoci, zareagoval management Policie České republiky zřízením týmů krizové intervence, které jsou součástí systému psychologické péče u Policie České republiky. Cílem je poskytnutí pomoci nejen policistům a občanským zaměstnancům, ale také obětem trestných činů a pozůstalým po obětech trestných činů. Včasné poskytnutou pomocí se snižuje mimo jiné možnost vzniku sekundární viktimizace nebo rozvinutí posttraumatického stresového syndromu.

V teoretické části bakalářské práce byly vymezeny základní pojmy týkající se tématu, byl stručně popsán systém psychologické pomoci Policie České republiky a základní problematika krizové intervence.

V druhé části práce byly zveřejněny interní statistiky poskytnutých krizových intervencí Policie České republiky, jako jsou celkové počty událostí, ke kterým vyjžděli krizoví interventi v jednotlivých krajích České republiky, počty intervenovaných osob a udělených souhlasů s poskytnutím údajů Bílému kruhu bezpečí o. s. a statistiky typu událostí.

Případové studie uvedené v praktické části práce, představily konkrétní činnost krizového interventa Policie České republiky během poskytované krizové intervence. Jedná se o autentické případy, které se skutečně udály, krizové intervence poskytoval autor práce sám.

Všechny popsané intervence byly provedeny formou terénní služby, krizový intervent se přesunul na místo, kde se nacházela osoba v krizi. Po získání informací k případu byl navázán kontakt s klientem. Základními požadavky úspěšného zvládnutí krizových intervencí uvedených v této práci byla stabilizace klienta, dodání pocitu bezpečí, umožnění prožívání emocí, zpřehlednění situace poskytováním informací a strukturováním dění, zodpovídáním otázek a usměrnění a instruování okolí v chování k zasažené osobě. Při následné pomoci byla klientům poskytována opora, doprovod a asistence při jednotlivých policejních úkonech v průběhu trestního řízení a pomoc při řešení sociálních otázek, jako je vybavení pohřbu, sdělení události rodině, nebo zprostředkování další vhodné péče, zejména předáním kontaktních údajů organizaci Bílý kruh bezpečí o. s., která navazuje na práci krizového interventa a poskytuje následnou odbornou pomoc.

Přínos této práce je především v oblasti společenské praxe. Čtenáři je touto formou představena poměrně nová služba, která je ze strany Policie České republiky, základní složky integrovaného záchranného systému, poskytována teprve od roku 2011. Díky použitým kazuistikám lze na konkrétních reálných případech demonstrovat, jak probíhá samotná krizová intervence, jak mohou příjemci krizové intervence reagovat na zátěžové situace a jaké formy pomoci jsou krizovými interventy nabízeny a realizovány.

Touto prací byla čtenářům přiblížena činnost krizového intervenanta ve veřejnosti málo dostupném prostředí bezpečnostního sboru Policie České republiky.

**SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**

- [1] BROŽ, Filip a Daniela VODÁČKOVÁ. *Krizová intervence v kazuistikách*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0811-2.
- [2] VODÁČKOVÁ, Daniela. *Krizová intervence*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0212-7.
- [3] ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Krize: psychologický a sociologický fenomén*. Praha: Grada, 2004. Psyché (Grada). ISBN 80-247-0888-4.
- [4] ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Krize a krizová intervence*. Praha: Grada, 2017. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5327-0.
- [5] VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese: variabilita a patologie lidské psychiky*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-214-9.
- [6] ŠVINGALOVÁ, Dana. *Stres a "vyhoření" u profesionálů pracujících s lidmi*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2006. ISBN 80-7372-105-8.
- [7] DOLEŽALOVÁ, Pavla, Barbora ORLÍKOVÁ, Ladislav KÁŽMER, Barbora DRBOHLAVOVÁ a Ladislav CSÉMY. *Trauma v dětství a adolescenci: průvodce pro pedagogy*. Klecany: Národní ústav duševního zdraví, 2017. ISBN isbn978-80-87142-32-5.
- [8] ANDRŠOVÁ, Alena. *Psychologie a komunikace pro záchranáře: v praxi*. Praha: Grada, 2012. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4119-2.
- [9] *Policie České republiky: Police of the Czech Republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9.
- [10] VELIKOVSKÁ, Martina. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4849-8.
- [11] VYMĚTAL, Štěpán, Vladimír VOSKA, Ondřej TOMAN, Jana JUNGWIRTOVÁ a Karel URBAN. *Možnosti psychologické podpory v Policii ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2010. ISBN 978-80-7312-065-8.

**SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK**

AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome (syndrom získané poruchy imunity)
Apod.	A podobně
Cca	Circa
Č.	Číslo
Genmjr.	Generálmajor
HZS	Hasičský záchranný sbor
Např.	Například
Nar.	Narozen
Npor.	Nadporučík
O. s.	Občanské sdružení
Prap.	Praporčík
Pplk.	Podplukovník
Sb.	Sbírka zákonů
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
TČ	Trestný čin
Tzv.	Takzvaně
Zn.	Značka



**SEZNAM TABULEK**

Tab. 1 Výjezdy krizových interventů .....	38
Tab. 2 Kontakty interventů s klienty .....	39
Tab. 3 Intervenované osoby .....	40
Tab. 4 Souhlasy s předáním informací Bílému kruhu bezpečí o. s. ....	41
Tab. 5 Typy nahlášených událostí .....	42
Tab. 6 Počet intervenovaných osob dle typu události .....	43

## SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Osvědčení o absolvování kurzu

# PŘÍLOHA A: OSVĚDČENÍ O ABSOLVOVÁNÍ KURZU



Pomáhat a chránit

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor řízení lidských zdrojů  
Oddělení vedoucího psychologa

Kód: **P3/0046**

Forma studia: **denní**

Třída: **54 1/2011**

## Osvědčení

### o absolvování kurzu

Jméno a příjmení: **prap. Tomáš Nedorostek**  
Den, měsíc a rok narození: **27. 4. 1979**  
Místo narození: **Znojmo**  
Osobní evidenční číslo: **305307**

Jmenovaný(á) absolvoval(a) v době od **8. 2. 2011** do **9. 2. 2011**  
kurz

**Výcvik krizových intervencí v systému pro psychologickou  
pomoc obětem trestné činnosti a mimořádných událostí**

a splnil(a) dne **9. 2. 2011** podmínky pro absolvování kurzu  
podle požadovaných cílových kompetencí.

V Praze dne 24. 5. 2011

kpt. Mgr. et Mgr. Martina Veliková

lektor

plk. Mgr. Vladimír Voska

vedoucí oddělení

